

21
M. IV, Nr. 4

Sėvynė

organas
S. L. A.

Sėvynė
Mokslas
Literatūra

In mokslą in mokslą su norais placiais
Jis angą darbės atdarys!
Jis vardą Lietuvį apdengs spinduliais!
Jis mūsų didvyrių lopszys!...

HARPER ENG. CO. L.S. O.

BALANDIS

1899 M.

Entered as Second class Matter at the Post Office at Plymouth, Pa.

Tėvynė

Organas S. L. A.

Pilniems Susivienijimo Liet. Am.
sanariams siunčiasi dykai,

ne sanariams Susiv. kasztuoja 50c.
ant metų,

in Europą 50 kapeikų arba 1 mar-
ke su prisiuntimu in parubežę.

Prekė Apgarsinimų.

1 colis vienu kart ant 1 szpaltos 1 dol.

1 colis per metą 8 dol.

Pinigai už apgarsinimus turi but
prisiųsti isz virszaus.

Tėvynė

Offical paper of the Lithuanian
National Alliance. Published every
month.

—AT—

PLYMOUTH, LUZ. Co. PA.

Has the largest circulation of all
lithuanian publications in th United
states of America.

Subscription only 50c. a year.

Rates of advertising.

1 inch once \$1,00

1 inch a year 8,00

Terms: pay in advance.

Pinigus ir rasztus į „TEVYNES“ rėdystę reikia siųsti ant „Susiv.“
prezidento vardo.

LIETUVIŲ LITERATŲ
CENTRALINIS ARCHYVAS
Brooklyn, N. Y., U. S. A.

SKYRIUS MOKSLUI.



Gr. Eustechijuszas Tiskieviczius.

559

Greenwich near Charleston at

Eustechijuszas Tiszkieviczus.

Po Lietuvos istorijos raszėjo Teodoro Narbuto, vienu isz labiaus užsitarnavusių pradžioj szio szitmeczio tyrinētojų Lietuvos senovių yra Eustachius Tiszkevyczius.

Sunus Pijuszo Tiszkevycziaus ir groviutės Pleteriutės, gimē 1824 metuose, paviete Borysovsk, Minsko gubernėj, dvare savo tėvų Lohoisk. Mokslus baigē gimnazijoje mieste Minske. Isz jaunų dienų pamėgęs lietuviskąją senovę, per tris metus (nuo 1832) begyvendamas Peterburge tyrinėjo senus rasztus tenykszcziamė publiszkame knigyne.

E. Tiszkevyczius ne teip buvo gabiu rasztinīku, kaip greicziaus tyrinētoju senobiszkų lietuviszkų liekanų. Ant tos dirvos jis užsitarnavo del Lietuvos labai daug. Budamas turtingu žmogumi, duodavo savo kasztais kasti pilekalnius, senus tvirtinių griuvėsius, kapinynus ir t. t. Apart to, rinko senoviszkas dainas, padavimus, paproczius.

Visus tuos savo tyrinėjimus paliko suraszęs trijose knigose, isz kurių dvi paszvestos gyvai senobiszkų Lietuvos liekanų isztirimams ir apraszymams, o treciojoj randasi apraszytas jo gimtinio pavieto Borysovsk, kurs nors guli Bielarusijoje, senovės Liėtuviszkojoj Rusijoje, daug vienog turi liekanų lietuviszkų.

Raszē gr. Tiszkevyczius lenkiszkoj kalboj. Iszduoti jojo rasztai apie liet. senovę teip yra užvadinti: „Pażvelgimas į szaltinius

vietinės archeologijos, arba apraszymas nekurių senoviszkų liekanų, atrastų vakarinėj dalij Rusiszkosios Cėcorystės” (?) (t. y. Lietuvoj 1). Ir antra kniga į kelis metus paskiaus iszduota: „Archeologiszkis isztirimai liekanų dailos ir pramonės ir t. t. senovės Lietuvoj ir Lietuviszkojoj Rusijoje”. 1) Sziodvi knigos tuom yra svarbesnės del mus, kad yra papuosztos atsakancziais paveikslėliais.

Apraszo sziuose dviejuose veikaluose gr. Tiszkevyczius pilekalnius, apkasimus, kalba apie akmeninius senovės laikų ginklus, atrastus pilekalniuose, apie rastus akmenis su paraszais, dievaiczius, senoviszkus pagražinimus ir t. t. p., prie ko visko prideda paveikslėlius. 3)

Rasztus Teodoro Narbuto, dėkavojant a. a. kun. A. Burbai, jau turime „Susivienijimo” knigyne, geistumem teipgi turėti ir rasztus E. Tiszkevycziaus. Pirkti jų negalima, nes yra užsibaigę.

1) „Rzut oka na źródła archeologii „krajowej”... 2) Badania archeologiczne nad zabytkami w dawnej Litwie; Rusi Litowskiej.

3) Paliko apart to gr. Tiszkevyczius „Rokundas liet. paskarbės” (Rachunki podskarbstwa litewskiego) ir Rasztą apie kłosztorius Vilniaus gubernėje.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Parasze Jr. Jonas.

— Tąsa. —

Aplinkines New Yorko.

New Yorko ir **New Jersey** valstijose, didesniuose ir menkesniuose miesteliuose, arčiau ar toliau nuo Didžiojo New Yorko, randasi labai daug lietuvių, menkais bureliais gyvenanczių, išsimėcziusių, tankiausiai nesusiorganizavusių, su kitais savo Amerikos broliais menkai susižinanczių.

Teip **New Jersey** valstijoje lietuviai gyvena sekancziose vietose:

B a y o n e C i t y, 3 mylios nuo **Elizabeth Port**, yra apie 18 lietuviszkų szejmyną, ir į 50 vyrų pavienių, viso ypatų į 75. Dirba prie „**Standard Oil Co**“. uždirba nuo 150 c. iki 400 ant dienos. Bet iki paskutiniam laikui lietuviai ten buvo sulenkėję ir laikėsi prie lenkiskų draugysczių „**Krakusų**“ ir „**Ulonų**“. Netoli nuo **Bayone** yra miestukas **Cateret**, kur lietuvių yra į 27, szejmos 5. Isz „biznierių“ yr' **Bayonėj** 1 mėsiniškas.

P o r t h ir **S o u t h A m b o y**, prie **Newark** buktos, vienoj ir kitoj pusėj vandenio, 12 mylių nuo **Elizabeth**, yra į 20 lietuviszkų szejmyną (12 — 8), pavienių 50 (32 — 18.) viso ypatų į 126, dirba lietuviai prie portavimo anglų ir szejp dirbtuvėse. Vertelgūnėra. Priklauso daugiausiai prie lenkiskos parapijos ir lenkiskų draugysczių, beje, „**Draugystė Zigmanto Augoto**“, uždėta 1894 m. veik vienų lietuvių, yr' lenkiszka. Pakraszcziais **Atlantiko**, už **South Ambcy**, mieste **Key Port** dirba prie plytniczių apie 35 lietuviai (5 szejmos), viso ypatų ten esą apie 50.

P a s s a i c ' e maiszosi terp lenkų, kurių čia yra apstus skaitlius, 29 lietuviszkos szejmos ir 34 pavieniai viso yptų 161. Pradėj apsigyventi 1882 m.. Dirba lietuviai prie dirbtuvių szvakso, audeklų, karpetų (divonų) ir szilkų, kur dirba teipgi apie 30 lietuvaiczių. Daugiausiai isz **Vilniaus** gubernės. Gyvena ir, apgailėtinas daigtas, maiszosi su lenkais. Akyvą

kad nepaisant ant to, jog czion yr apszcziai lietuvaiczių, isz menko lietuvių skaitliaus keturi apsideę su lenkėmis, vienas su aire, vienas su czeke ir vienas su slovake. Vertelgų Passaic'e nėra. „Propetres" turi 7 lietuviai, vertos „properės" į 14,200; skola ant jų apie \$7.200. Metuose 1898 lenkai, susipykę su savo klebonu, kurstė menką lietuvių kolioniją, kad statytų lietuviszką bažnyčią, žadėdami prie jos prisidėti. Lenkų užmanymas neįvyko. 1)

M o r i s s o n ' e, tarpe Passaic'o ir Newarko, yr į 10 liet. šeimynų.

B l o o m f i e l d ' e, į 15 šeimynų, viso apie 50 ypatų.

P a t t e r s s o n ' e, apie 12 šeimynų, pavienių vyrų į 40.

P l a i n f i e l d ' e, važiuojant nuo New Yorko ant Ppiladelphijos, šeimynų yr apie 8, vyrų 14.

Reikia užtėmyti, kad aplinkinėse Cateret, Key Port, Port Amboy ir t. t. daug lietuvių vasaros laike dirba ant farmų. Tokių apskaityta apie 15 šeimynų ir per 100 pavienių. Pavieniai žiemos laike, kada darbai ant farmų pasibaigia, tankiausiai važiuoja ant žiemos dirbti į Penssylvanijos „mainas". Apygardėj Cateret du lietuviai turi savas farmas, kurių vertė sieks į \$3,500.

Apielinkėse Roseil, Wetsfield ir t. t. ant farmų ir miesteliuose dirba lietuvių vyrų nuo 200 iki 300., apsivedusių čia yr' menkai. 2)

New Yorko valstijoje ir yra didokas skaitlius lietuvių, iszsimėcziusių po pahudsonės miestus ir farmas. Pabaigoj 1898 metų rėdytojas „Saulės" p. Boczkauckas prisiuntė man 62 vardu tų vietų New Yorko valstijoje, kuriose gyvena lietuviai, paduodamas kiekvienoj vietoj po vieną adresą, ant kurio jis siuntė savo laikrasztį. Asz į visas tas vietas, ant paduotų adresų, iszsiuntinėjau laiszkus su užklausymais apie skaitlių ir gyvenimą tenykszczių lietuvių. Veik ant paiesz laiszkų gavau atsakymus. Pagal tuos tai laiszkus, pagal korespondencijas, nors retai garsintas laikraszcziuose ir šeių žinias, isz visur rinktas, sudėjau šį trumpą tenykszczių kolionijų apraszymą.

1) Žinias suteikė Passaic'o lietuviai. 2) Padavė kun. Zindžius ir S. Makauckas.

New Yorko valstijoje, aplinkui Didįjį New Yorką randasi daug lietuvių, teisybė, labai skystai išsimėcziusių.

Ant Long Island, ant kiek galėjau sužinoti, lietuvių yra miestelij Sag Harbor apie 2 šeimynos ir 25 pavieniai, viso ypatų į 33. Vienas turi savus namus vertės į \$ 1500. Dirba lietuviai ten prie fabriko laikrodžių, už dirba nuo \$6 — \$25 ant nedėlios. 1) Taliaus, vakarinėj salos pusėj, apie miestelij Mattituck yra į 20 pavienių vyrų lietuvių ir 3 merginos. 2) Beliporte gyvena 3 šeimynos, visos turi savus namus, Beliporte turį nusipirkę „lotus“ daugelis lietuvių iš New Yorko. Broklyno ir Elizabėth Porto. Vertę liet. „propertčių“ ten maž-daug skaitysim ant \$6500 3). Setauket yra 5 šeimynos, 11 pavienių, dirba dirbtuvėj gumos, viso lietuvių ten randasi 24 asabos 4). Jamaića, 5 šeimynos, 10 pavienių, ypatų 25; dirba ant farmų 5).

In vakarus nuo Didžiojo New Yorko gan apstus lietuvių skaičius gyvena Yonkers e, viso apie 15 šeimynų, pavienių apie 70, ypatų į 132. „Propertes“ bene tur trys lietuvių, vertė \$5300, su \$1500 skolos. „Saliunai“ yra 3. Keliolika lietuvių dirba aplinkui ant farmų. Anais metais buvo susitvėrusi S. L. A kuopa, bet paio. Por Chesterij yra 10 šeimynų ir apie 50 pavienių, viso ypatų į 90; dirba szriubų dirbtuvėj 6). Pahudsone, iriantės link Albany, apie 65 mylios nuo New Yorko, nekokiam miestelij Rondoh t yra 7 liet. šeimynos ir apie 40 pavienių. Dirba kalkių mainose ir prie plytų. 15 mylių augšcziaus, mieste Glasco — 6 šeimynos, susimaiszė su lenkėmis, viso ypatų apie 42: Dirba prie ledų ir plytnycziose. Czion yra 1 saliunas ir 1 turi „propertę, vertę \$600 7). Apie 19 mylių nuo Glasco yra Catskill, į kur lietuvių da laikuose kunigo Strupinsko važiuodavo iš New Yorko ant uždarbio. Dirbo tada, kaip dabar, prie plytų ir lentų. Sziądien Catskillij yra 8 lietuviszkos šeimynos ir keliolika pavienių. Vienoj ir kitoj Hudsvono upės pusėj, Green ir Columbia Co, yra apie 7

1) Zinias padavė: Ant. Silk. 2) Jokubas Kerszis, 3) Sim, Makanckas. 4) Jok. Uknevyczius. 5) Jur. Lazevski. 6) Ant. Janca. 7) Sim. Makauckas ir Juoz. Miglinas.

kiti miesteliai, kuriuose randasi po keletą arba kelielika lietuvių: Hudstone (7 ypato), Burdin Mines (17 yp.), Germantow (2 yp.), Shak Port (7 yp.). Cosackie (17 yp.), Athens (7 yp.), Smiths Sanding (30 yp.) pacziame Catskillij (apie 30 yp.); viso aplinkui apie 110 ypato. Netoli Catskill du lietuviai turi „farmeles“, prie kurių pridėjus szejp dvi lietuviszkas „propertes“, vertė nepajudinamo turto lietuvių ancs kolionijos sieks į \$5000. Karcziamos liet. yra penkios: 1 Smith Landing, 2 Catskillij. 1 Burding Mines ir 1 Audson'e.

Pacziame Albany'ės mieste yr' bene tik apie 3 ar 4 liet. szejmynos, bet aplinkui Albany'ės Rensselaer'io, Saratogos ir Washigtono pavietuose iszsimēcziusių lietuvių, ypatingai ant farmų yr' gana didokas skaitlius, ir teip, mieste Troy ir aplinkui yra apie 20 liet. szejmynų ir į 100 pavienių. South Troy'oj yra 2 liet. „saliunai“. Lietuviai czion pradėjo apsigyventi nuo 1872 metų 1). Mieste Schenectady, į vakarus nuo Troy, yra 20 szejmynų, ir apie 30 pavienių, ypato viso į 100. Dirba prie „Edison Electric Co. Yra 2 karcziamos, 1 „kendžių sztoras“, vienas kriauczius. Du turi „propetes“ vertės apie 10000. Lenkų czia yra į 300 seimynų, todėl Schenectady lietuviai „virst į lenkus, o lietuviszkų laikraszczijų niekas neskaito“ 2). Nepertoli nuo Schenectady, Mechanicvillėj ir visu New York valstijos pakraszcziu rasis į 200 lietuvių dirbanczių ant farmų. Teipgi ir į vakarus nuo Albany ant farmų yr' bent į 50 lietuvių, dirbanczių ant farmų, o artyn Pensylvanijos (vietoj vadinamoj Methol) žinau apie 12 lietuvių dirbanczių giriose.

Toliaus, liet. kolionijos N. Y. valstijoje vėrtos paminėjimo yra

Amsterdam 12 szejmynų, 48 pavieniai, 8 merginos, viso lietuvių apie 98.

Tuckahoe szejmynų 8, pavienių apie 10, ypato į 58. Dirba akmenų lauzyklose ir guminiuose fabrikuose.

Lyon Mountain. A. Bustanavyczius suraszė czion 67 lietuvius. Dirba visi dirbtuvėse geležų.

Niagara Falls 5 szejmynos, apie 30 pavienių

1) Jon Maklosky. 2) I. Soris.

dirba prie popieros. B u f f a l o įsimaisę terp lenkų apie 15 liet. šeimynų 1).

U t i c a 26 šeimynos, į 80 pavienių, 7 merginos, į 50 vaikų, viso ypatų apie 163. Apart to da daug yra aplinkui ant farmų. Dirba lietuviai daugiaus prie kriauczių, 7 turi savo „sziopas“. D r. S z v. K a z i m j e r i a u s, užsidėjusi 1893 m. skaito 34 sąnarius. Yra teipgi palitiszkas klibas, prie kurio priguli apie 20 sąnarių 2).

S y r a c u s e mieste 5 liet. šeimynos, viso ypatų į 21, sulenkėję 3).

R o c h e s t e r šeimynos 8 (isz tų 5 maiszytos su lenkėmis). Su aplinkinėmis (Maedon Centre) viso yr' į 30 ypatų. Dirba daugiaus' prie kriauczių. Vienas isz lietuvių turi „sziopą“ ir „propertę“ vertės apie \$4,000 4).

B i n g h a m p t o n, ypatų 23. Dirba prie kriauczių ir sziuczių 5).

Philadelphija.

Pirmavietė Pennsylvanijos, o antras isz eilios miestas Suvienjtose Valstijose, padėtas prie įtakos upės Delaware, 96 a. m. nuo Atlantiko, 85 mylios nuo New Yorko, 1880 metuose skaitė 847.170, o m. 1890 gyventojų. Iki 1800 metų Philadephija buvo sostapilė Unijos. Maisztrius tikėjimų ir tautysczyų czion yra toks pat, kaip ir New Yorke.

Kaipo lietuviszka kolionija Philadephija nēr labai sena. Kad ir gyveno ten seniaus koks lietuvis, tai su kitų Amerikos lietuvių gyvenimu menkai susižinojo. Lietuviszkoue laikraszcziuose — „Gazietoj Liet.“, „Balse“ ir „Vienybėj Liet.“ iki metų 1889 menkai ką apie tai galime patirti. Yra tik žinia, kad susitvėrus New Yorke parapijai Sz. Traices (žiurėk Did. New Yorkas) 13 sąnarių prisiraszė prie parapijos, o sekancziuose metuose, kad New Yorkiečiai gavo kunįgą, Philadelphijos lietuviai 11 d. Sausio mėn. kreipėsi pas savo arcivyskupą, kad tas pagelbētu New Yorko lietuviszką kunįgą gauti į Philadēlphiją del iszklausymo iszpažinties. Arcivyskupas bet, pirm parkviesęs, susineszė su lenkų Philadelphi

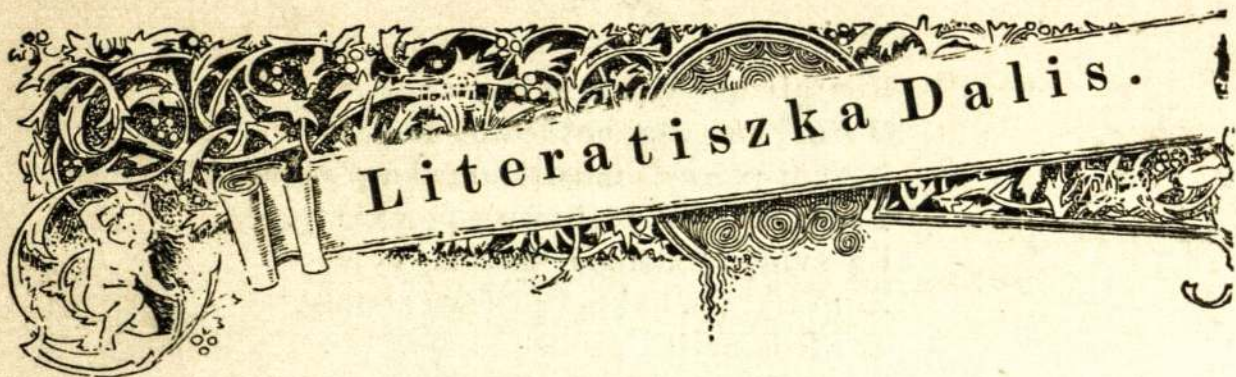
1) S. S. Sapple. 2) J. Diraitis.

jos kunigu, kurs vyskupui teip aiskino, „kad asz jų (lietuvų) nepažinstu, ale žinau, kad čia jų yr' daug, o isz tų visų, vienas priguli į mano parapiją, o žinau, kad jie moka lenkiskai, jei jie nor kunigo, asz jiems ant velykų parvežsiu kunigą isz Shenandoah'rio (Lenarkevyczių), teip negaledami parsikvies-
ti kunigą lietuvį Philadelphijos lietuviai raszo: „laikykimės vokiečių ant Pitt. (Fourth) str. (ulyczios), su jų pagelba gausim virszų“ 1). Betveriant New Yorkiečiams „Susivienijimą“, Philadelphijos mažas lietuvių burelis vienybei pritaria ir 5 d. Liepos ant mitingo nutaria prie „Susiv.“ pristoti 2), o isz metų 1887 patiriame tik tiek, kad 28 d. Balandžio atvažiavo į Philadelphiją klausyti lietuvių iszpažinties kun. Radavyczius isz Baltimorės. Kun. Radavyczius pagyrė „Susivienijimą“ ir kalbėjo, kad lietuviai seniai ji privala turi. Prie iszpažinties priėjo tik 30 lietuvių, „nes Paukszcio szalinikai nėjo“.

Paskesniuose metuose Philadelphijos lietuvių del aprupinimo dvasiszkuose reikaluose atlankydavo kun. Juodiszius, kun. Pautienius isz Baltimorės, kol metuose 1890 jie nesutvėrė savą parapiją. Kunigą gavo 1893 m., Augusto mėnesij, guod. J. Kaulakį, baigusį mokslus Louvain, Belgium. Parapijos kasoj tad' jau buvo \$1100, bet bažnyczios neturėjo da iki m. 1894, o dievmaldystę laikė prie szv. Alfonso bažnyczios. Užsimezgimas liet. parapijos Philadelphijoje, o ypačiai nupirkimas bažnyczios ėjo labai sunkiai, kadangi airių kunigai nenorėjo, kad lietuviai turētu savo bažnyczią kur aprubiuose jų parapijų, ką ir arcivyskupui įkalbinėjo tai siuntė lietuvių bažnyczią statyti kur ten ant tyrų laukų, už miesto. Lietuviai buvo priversti jieszkoti tiesų pas auksztesnę valdžią. Byla nuėjo pas apasztaliszką delegatą Satolli, į Washingtoną, kurs iszdavė deciziją, idant lietuviszka bažnyczia stotu toj miestą dalij, kur daugiausiai gyvena lietuvių. Ir teip lietuviai pirkosau bažnyczią ant S. 5th,— 1027, 1028 ir 1029 ir apraszė ją ne ant vyskupo vardo, tik ant didžiausios lietuviszkos Philadelphijoje draugystės szv. Antano, ant kurios ir sziądien yra apraszyta.

1) „Liet. Bal.“ 1886, p. 14. 2) „L. B.“. 1886, p. 103.

(Toliaus bus).



GRAŽINA.

Lietuviszka apysaka.

Parašė Adomas Mickevyčius.

Verte Fr. Jonas.

— Tąsa. —

Nors nenorėčiau, kad paslapčios dumos
Mano padonams atvirios stovėtu,
Nes kibirkštis pa-irodžiusi dumuos,
Jei pakišt vėjui, ilgai nespindėtu.
Vienog dalyk's šis, kuriuom baigiu viską,
Lai nei perkunas pirm' trenkia, nei blisga.
Tau tiktai trumpą tau atsakymą duosiu:
Ryt' ant žemaičių visus jus veduosi.

Todel teip greitai, todel valandoje
Nepaprastoj teip ir teip netikėto',
Nes žinan — Vytaut's seniai mus daboja,
Kad iš netyčių užklupti galėtu,
Gal ir į Lidą driso manę šaukti,
Kad pasišaukus užmušt ar užsmaugti.

Sergėtis reik'; pas kryžiokišką vadą
Vakar bebudam's dariau sutarimą:
Orden's į talką duot ricierius žada,
Už ką nuo mus' plotu žemių ats'ima.
Jei dabar lanko, jei siuntinius leidžia,
Regima, sutartį pildyti geidžia.

Ir teip sietyn's ant dangaus regėti,
Del mus' geriausias dalyk's pasilieka
Tukstančių porą kryžiokų laimėti,
Jotų ir pėsčiųjų dvigubai tieka.
Patsai mačiau dar' svečiuodam's pas juosius,
Tuos rimtu svyrus, ką duoti man rengia:
Kunu kur kas didesni už manusius,

Krutį ir kaktą jų šarvai dengia;
O stosi karę, tai net baimė tvervia,
Matant pašones musiškiams kaip veria.
Pėstinik's turi kiekvien's po gyvatę,
Ką šviną suodžius ir pakulas ryja,
Kaip tik, jos kaklą į priešus atstata,
Pradedą aržit', prikišę žariją,
Šnypščia gyvatę, ugnia, dumais vemia
Ir tuojaus priešą partrenkia į žemę.
Anais tvi anais metais nuo pramonio šito
Vieliuonos muruos' Gedemin's parkrito.

Vilkinim's, baimė tik darbą gaišina,
Užtai tuojryt — žemaičius atlankysim
Ir kol jie Lidą menkai nuo mus' gina,
Eisim, kaposim viską ir draskysim."

Rinvit's užgaut's netikėta naujiena
Stebisi, misli'a, atsakyti taiko,
Mislys pabugę galvoj n' užsilaiko
Slysta tolydžio viena paskui vieną;
Svarbios ant tiek, kad užmiršt' jas netinka,
Todel iszdrišęs: — Viešpatie, surinka,
Amžije mano nenoriu, kad duotus
Brolius prieš brolius matyti ginkluotus!..
Vakar mus' kardas į vokiečių sprandus
Šipo, o šiandien kad gint juos galandas'?.
Niekai gyvent be vienybės — teisybė,
Bet niekiaus but su kryžiais vienybė'.
Rods, pasitaiko, kad kaimyn's kaimyną,
Su kuriuom pykos' per metelių kieką,
Ima, ant galo, piktumą palieka
Ir jį nei brolių karštai apkabina.
Daug aršesnia, su kaimynu kaimynas —
Lenkas su lietuvių santaikoj buva,
O vienog tankiai, suėję į kruvą
Stiklelių midaus paeiliui dalinas,
Geria, bučiuojas', o kada priseina,
Ir į pagelbą vien's vienam nueina;
Da piktesnėj' už lietuvi ir lenką
Su žalčiais žmonės gyvena sandaro',
Bet kada žmogus duris jam pradaro,
Žaltys nei svečias kad butan jo sienka,
Jei tik dėl šlovės dievų amžinųjų

Lietuvis pieno nesigail' dėl jujų;
Tad' žaltys savas, užsliuogęs ant rankų,
Laižo pirštus jo gyliu sukabinęs,
Kartais, užlipęs ant vaiko krutinės,
Lyg vario ratas, miegot susirango.

Vienog kryžioką — gyvatę per amžius
Nenumalšysi auka budu jokių;
Maža jau prusiško aukso suglamžius',
Zemių, žmonių ir ešip lobių visokių? —
Vis alkana da ir kad primanytu,
Valanda viena visus mus išrytu.

Vien sutikim's tik apgint lietuvius gali,
Metas į metą veltuo į jų šalį
Traukiame miestų ir pylymų grianti;
Orden's nelemtas lyg smakas išrodo,
Kuriam kad vieną kaukuolę nupjauti,
Tuo į jos vietą deszimt's pasirodo,
Pjaukim!.. Ištiesų, paikai pasistato,
Kurs su lietuviais suvest nor kryžioką,
Nors kunigaikštį paimk, imk prasčioką,
Nėra nė vieno, kurisai nemato
Jų pasaly, kurs nuo jų nesitrauktu,
Tartum nuo maro kokio, kiekvien's geistu
Nuo žmonių, genčių geriaus but apleistu,
Bet į pagelbą križioką nešauktu;
Kiekvien's, sakau tau, greičiaus šimtą kartų
Geležį karštą, nei ranką jų stvertu.

Vytaut's grasin'! — Ar pavojus daėjęs
Jau iki to, kad nebutum aps'ėjęs
Ir be kryžikių? Ant galo, ar ēsat'
Teip jau įnirsę ant savęs, ar butu
Sinlas vaidų, ką jus risza, teip drutu,
Juog delnais brolių nutraukt negalēsit?

Kaip gali tikrint, kad teismus tie žodžiai,
Kad Vytaut's spąstus visur broliams taiso,
Laužydams sutartis skriaust mus nor go-
(džiai?)

Leiskie, da sykį pas jį nueisiu,
Da sušnekėsim, sutarsim da kartą..
— Tiek syk' šnekėta, tiek syk' buvo tar-
ta, —

(Toliaus bus).

Prilips ožys liepto gala.

Drama penkiuose aktuose.

(isz žmokių gyvenimo)

(Pagal L. Tolstoj) *parasze Gulbiniszkių Antanas.*

AKTAS ANTRASIS.

— Tąsa —

M i k a s. Ką?

R o ž ē. Tu pabuk' czia truputį. Gal ir tavęs prireiks.

M i k a s (moja ranka). E, gala jus sav gaukit', — prapulsi su jumis. Eisiu velyt bulvių imti.

R o ž ē (stveria jį už rankos). Sakau tav, pabuk (Ateina Katriuka).

A g n i e s z k a (Katriukai). Na ką?

K a t r i u k a. Teta darže kopustus sodina. Sakē, tuojaus ateis.

A g n i e s z k a (persigandus). Tuojaus ateis! Ką, czia daryt'.

R o ž ē (negarsiai). Neb'jok, suspēsi; tik pasiskubijk'!

A g n i e s z k a. Jau ir pati nežinau.... tik kvaista galva. (Katriukai). Bėgk' tu, duszele, pas žasukus. Ar nenuėjo kur? (Katriuka nubėga. Agnieszka stukso apsvaigus).

R o ž ē. Eik' tik! Samavoras tur' but' iszbėgo.

A g n i e s z k a. Ai galvele tu mano, galvele! (Nueina in priemeniā).

R o ž ē (eina pas Miką). Tai teip, suneli. (Sėdasi greta jo ant rąsto). Senis tur' but', szilandien jau ir pasimirs.

M i k a s. Dieve duok' jam dangų.

R o ž ē. Taigi reikētu, suneli, ir tav pasirupint', kaip reiks ant svieto gyventi.

M i k a s. Tai apie ką gi czia rupintis? Kaip ikisziolei gyvenau, teip ir toliaus begyvensiu.

R o ž ē (dirsciodama ant priemenios durių). Szneki tu, Mikuti, lyg mažas vaikas. Dabar tai, suneli, ir reikia apsisukti. Asz, vaikeli, tai jau visur iszlandžiojau su tavo reikalu, net galva mano iszdžiuvo. Tik, sakau, ir tu kitą sykį neužmirsz manęs.

M i k a s. Su koku reikalu?

R o ž ē . Vis, mat, vaikeli, noriu, kad tav butu geriaus. Ba jei nepasirupysi kada reikia, tai paskui jau nė nepuryk'. Ar pažįsti Lidvinavo Cibulskį? Taigi asz jau net ir prie jo prilindau. Nuneszu asz jam andai puskapį kiauszi- nių; — paēmė jis tuos kiauszinius ir klausia manęs, ko, sa- ko, tav, žmonele, reikia? Kaip czia, sakau, ponuli, butu su vienu reikalėliu? Tegul, sakau, naszlys paēmė antrąją pa- czią ir tegul vaikų butu tiktai dvejatas, — duktė nuo pirmo- sios ir nuo szitos antrosios paczios; tai jeigu, sakau, tas gas- padorius numirtu, tai ar galėtu antroji pati paimti užkurį, ar galėtu tas užkuryš iszleisti abidvi podukri, o namus sav pasi- likti? Galetų, sako, jei tik turėtų pinigų, o be pinigų tai, sa- ko, nėra ką nė kisztis.

M i k a s (juokiasi). Kas to nežino! Su pinigais tai ir be Cibulskio gali pasidaryt' gaspadorium'.

R o ž ē . Taigi asz, vaikeli, ir iszpasakojau jam visą ką apie tavę ir Agnieszką. Galėtu, sako; tik, sako, turi žiu- rėt', kad sugriebt' nuo senio pinigus; o jei, sako, iszleis isz savo rankų pinigus, tai tada nebus ką nė pradėti. Taigi tu, suneli, dabar apsisuk'.

M i k a s . Ugi man kas galvon? Jos pinigai, tai tegul ji sav ir žinosi.

R o ž ē . Dajau, suneli, ir nusznekėjai! Argi tai mote- riszkei pinigai laikyt'? Tu vis gi vyras. Sugriebk' pinigus, tai tada ir Agnieszka bus tavo rankose. Jei kada ims bam- bėt' priesz tavę, tai galėsi ir apmalszyti.

M i k a s . O ji, žinot', tai teip ims ir atkisz pinigus.

A g n i e s z k a (persigandus', pabalus', iszbėga isz pirk- czios ir bėga pas Rožę). Pas jį ir buvo. Ve! (Rodo po prijuoste).

R o ž ē , Duok' Mikui, — tegul padeda kur. Mikai imk' ir neszki kur in kluoną.

M i k a s . Tai duok gi!

A g n i e s z k a . Ai galvele tu mano! Ne, asz velyt pati kur padėsiu. (Nori eiti in svirna),

R o ž ē (stveria ją už rankos). Kur eini? Ana ateina Mailiēnė, da' gali paskui dasiprotėt'. Tai neiszmanėlė!

A g n i e s z k a (stveriasi už galvos, nežinodama, ką daryti). Ai galvele tu mano!...

M i k a s . Tai duok'gi, ar ką! Inkisziu kur!...

A g n i e s z k a . Kur-gi inkiszi.

M i k a s . Ar tai bijaisi manęs, ar kokį galą?

A g n i e s z k a (apsvaigus', ataduoda pinigų). Mi-
kai, žiurek'!...

M i k a s . Nebijok', teip inkisziu, kad paskui nė pats
nerasiu. (Nueina).

A g n i e s z k a (stovi persigandusi). Ai, ką dabar asz
padariau?!

R o ž ē (pamato Agotą ir Mailienę ateinant. Lyg nieko
nežinodama). Tai jau pasimirė?

A g n i e s z k a . Tur' buv'. Asz iszėmiau pinigų, o
jis nė nepajuto.

R o ž ē (negarsiai). Eik' in pirkčią. Ana Agota
ateina.

A g n i e s z k a . Ką asz padariau! Kas dabar bus su
pinigais!...

R o ž ē . Nustok' tik, eik' in pirkčią. Ana ir Mailienė
ateina.

A g n i e s z k a . Atadaviau asz jam, kas dabar bus?!
(Nueina. Mailienė ateina isz vienos pusės, Agota isz kitos).

M a i l i e n ē (Agotai). Na, ką tėtukas? Ar tai jau
mirt' ketina?

A g o t a (džiauna drapanas ant tvoros). Ugi kas jį,
tetule, žino. Asz buvau velėt'.

M a i l i e n ē (rodo Rožei). Ugi szita žmona isz kur?

R o ž ē . Isz Rainių, rutele, isz Rainių, Mikuczio mo-
tina. Sudžiuvo jus' broliukas, in szipulėlį nabagas sudžiuvo.
Pavadikite, sako, Jievą, ba, sako.... Ai! Kas tai?! Ar tik
jau nepasimirė?!. (Agnieszka rėkdama iszbėga isz prieme-
nios, stveriasi už atverijos ir ima raudoti).

A g n i e s z k a . Ai tu mano Petruti, tu mano prisie-
gėle! I-i-i-i!.. Palikai manę ant didžių vargelių, ant sunkios
naszlystėlės! I-i-i-i!. Užvėrei savo skaiscias akeles! I-i-i-i!.

(užsidengia).

— Pabaiga. —

Gailesis seno prasikaltelio.

Prancuziskai paraszé Pierre Loti

Czia yra maža pasakėlė, kurią girdėjau nuo Yves'o. Atsitiko tai vieną vakarą, kad jis atvyko į Roads, kad paimti ant savo kanonerinės gaują prasikaltėlių ir nuvežti juos prie didelio laivo, kurs plaukė į Naują Kaledoniją.

Terp jų buvo labai senas prasikaltėlis (mažiausiai septynių deszimčių metų amžiaus), kurs neszėsi su savi mi žvirblelį mažame gardelije.

Yves, kad praleisti laiką, pradėjo su juo sznekėti. Jis neturėjo pikto veido, bet buvo pririsztas su retežiu prie jauno ponelio — atkariai iszrodanczio, su akiniais ant mažos iszblyszkusios nosies.

Prasikaltelis pasisakė, esąs galvazudžiu, suimtu penktą ar szesztą kartą už valkiojimąsi ir vagystę.

— Kaipgi žmogus gali iszturėti nevogęs, jeigu syki pradėjo — kalbėjo jisai, — kad jis neturi jokio užsiėmimo ir kad žmonės nenori su juo visiszkai susidėti? Jis turi vogti, ar ne teip? Manę paskutiniu sykiu nusudijo už maiszą bulvių, kurį paėmian nuo lauko drauge su vežėjo botagu ir arbužu. Argi jie negalėjo pavelyti man numirti Prancuzijoje, o nesiųsti teip toli, tokio senio, kaip asz?...

Nudžiugęs, kad atrado žmogų, kurs klausėsi jo su užjautimu, jis parodė brangiausią savo turtą, kokį turėjo ant szio svieto, gardelį su žvirbliu.

Žvirblis buvo jau kur žinojo, jo kalbą, nes daugiau kaip metus gyveno drauge su juo viename kalėjimo kambarėlije, tupėdamas jam ant pe-

ties... Ach, ne be vargo, jis iszpraszė leidimą pasiimti jį su savi mi į Naują Kaledoniją; be to, jam prisiėjo pasidaryti gardelį, o tam reikėjo gauti medžio, vėlių ir žalių dažų, kad iszrodytų gražus.

Czia man prisimena, žodžiai Yves'o:

— Vargszas žvirblelis! Už maistą gardelije jis turėjo ką-nelį tos juodos duonos, kokią duoda kaliniams, bet nežiurint ant to iszrodė visiszkai laimingu. Jis szokinėjo, kaip ir kiekvienas kitas pauksztelis.

Po kielių valandų, kad kanonriėni priplaukė prie laivo ir prasikaltėliai rengėsi lipti į jį, Yves, kurs jau buvo užmirsžęs apie senį, praėjo pro jį dar syki.

— Pone, imkis sau! — tarė senis visai atsimainusiu balsu, duodamas jam gardelį. — Asz jums atiduodu jį. Jus gal kokią naudą isz jo turėsite; gal jums bus prijinna.

— O, ne — atsakė Yves. — Pasiimk su savi mi. Turėsi mažą prie tielį naujame kraszte.

— A — atsakė senis, — jo jau nėra viduje. Ar jus nežinojote, ar negirdėjote? Jo jau nėra...

Dvi aszraos neapraszomo gailėsio nurydėjo jam per veidą.

Susijudinus laivui smarkiau, gardelio durelės atsidarė; žvirblis iszsigando, iszlėkė laukan, o kad turėjo apkirptus sparnus, nupuolė į vandeni. Vai, koks gailestis perima žmogų, žiurint ant pasistengimų ir mirties vargszo žvirblio, kaujancziosi su vilnimis, ir ant seno prasikaltėlio, neturinczio galės jį iszgelbėti. Isz pradžių jis norėjo szaukti pagal-

bos, kalbėti į Yves'ą, melsti jo.... Bet atsiminęs, kas jis do vienas, susilaikė. Toks senas latras! Kas išklausus jo maldavimų? Argi jis gali pamislyti sau, kad laivas sustos ir išgelbės skęstantį žvirblį — seno prasikaltėlio paukštelį? Jam pasirodė net pati mislis keista. Jis ir pasiliko ant vietos, nieko nesakdamas, bet žiūrėjo ant mažo pilko žvirblelio, kurs išnyko galutiniai baltose marių putose, kaudamas iki paskutiniųjų. Jis dabar jautėsi vienu vienas, ant visados, ir didelės aszaros neužjauciamo krasztutinio nusiminimo veržėsi jam iš akių. Jaunas ponelis su akiniais ant nosies, su kuriuo jis buvo surakintas, juokėsi iš verkiančio senio.

Nebtekęs paukštelio, jis nenorėjo jau nė gardelio, padaryto su tokiu rupescziu vargšui žvirbleliui. Jis pasiūlijo jį geram kareiviui, kurs teikėsi su juo šnekėti, troksdamas palikti jam pamiklą nuo savęs prieš ilgą ir paskutinę kelionę.

Yves liudnai paėmė tuszecią gardelį, nenorėdamas užgauti ir užduoti dar didesnio sopulio vargingam prasikaltėliui, nepriimant nuo jo daigto, kurs kasztavo jam tiek darbo.

Jauczin, kad neįstengiau aprašyti to viso gailėsio, kurs buvo visame pasakojime, kurį girdėjau, sakė Yves.

Buvo vėlus vakaras, ir rengiausi jau eiti gulti. Asz, kurs savo gyvenime žiūrėjau be didelio susijudinimo ant tokios daugybės vargų, dra-

mų ir mirezių, pajutau su nusi-tėbėjimu, kad nelaimė to senio plėszė man szirdį, kad neduos man romybės ir per miegą.

Stebiuosi jums — tariau, — jukgi galėjote nusiųsti jam kitą žvirblį!

— Teip, — atsakė Yves — misli-jau apie tai. Mislijau nupirkti asz dailų paukštį pas paukztiniką ir nusiųsti jam mažame gardelije priešz jo išplaukimą į tolymą szalį. Butu truputį sunku, bet jus esate vienatinu žmogum, kurs galėtu ryto be kliuczių plaukti į Roads. Bet tame bėda, kad asz nežinau nė vardo to senio. Be to, argi žmonės nepaims to ant juokų?

— A, teip, žinoma. Beabėjonės butu tai keista....

Per valandą ir asz juokiausi tuo viduriniu juoku, kurs mažai tepasirodo ant virszaus.

Vienog neiszpildžiau užmanymo. Kad pabudau ant rytojaus ir pajutau, kad pirmas išpudis praėjo, jis pasirodė man vaikiszkui ir juokingu. Tas skausmas nebuvo toks, kokį pirmutinę zobova galėtu nutildyti. Varg-szo senio prasikaltėlio, vienu vieno ant svieto — gražiausias paukštis rojuje nebutu nuraminęs, nebutu jam užvadavęs mažo pilko žvirblio su pakirptais sparneliais, penimo kalinių duona, kurs įstengė prižadinti jame dar kartą begalinį gerumą ir ištraukti aszaras iš szirdies, užkietėjusios ir pusiau apmirusios.

(Galas).

Marijos garbintojas.

Prancūziskai rašė Anatole France.

(Versta iš anglizsko).

I.

Laikuose karaliavimo Lidviko Prancūzijoje gyveno vargingas shtukorius, vardu Barnabas, paeinęs išz Compiegne. Valkiojosi jisai po miestus rodydamas shtukas savo stiprumu ir buklumu. Per prekymečius jis tiesdavo ant placiaus seną, suplyszusį divoną ir pamasinęs pas savę vaikus ir dykaduonius gražiais žodžiais, kurių iszmoko nuo seno shtukoriaus ir kurių niekados nemainė, pridudavo savo kunui nenatūraliskas pozicijas arba užlaikydavo lygsvaroje szvininę torielką ant galo savo nosies. Išz pradžių žmonės žiuredavo ant jo abiszaliai.

Bet kad galva ir rankomis atsiremęs ant žemės jis mėtė ir gaudė ore kojomis szeszis varinius svaidinčius, kurie blizgėjo saulėje, arba kad atsiloszęs teip, kad galva siekė kulnis, pridudavo savo kunui pavidalą rato ir tokioje pazicijoje gaudė dvylika peilių, žiurėtojai net rėkė išz nusistebėjimo ir mėtė pinigų ant divono.

Vienog, kaip tai tankiausiai pasitaiko tiems, ką gyvena išz savo talento, Compiegne'o Barnabas turėjo daug vargo gyvenime.

Uždarbiaudamas ant duonos prakaitė savo veido, jis kentėjo daugiau vargo, nekiek yra priskirta prie grieko mūsų tėvo Adomo.

Negalėjo jis dirbti tiek, kiek norėjo. Kaip medžiai, kad iszduoti žiedus ir vaisius, teip ir jis reikalavo saulės ir dienos szviesos, kad parodyti savo gražias shtukas. Žiemą jis buvo panaszus į medį — nustojusį

lapų ir beveik numirusį. Suszalus žemė buvo per kieta, kad rodyti shtukas. Nors jis kentėjo nuszalczio ir bado, bet turėdamas prasztą szirdį, kentėjo kantriai.

Jis niekados nepamislįjo apie pradžią turtų ir nelygumą žmonių padėjimo, bet už tai tvirtai tikėjo, kad jeigu tas svietas yra negeras, tai be abejonės antras bus geras, ir ta viltis jį labai ramino. Jis nėjo paskui tuos nenaudelius, ką pardavinėjo savo duszią velniui, nekados neėmė Dievo vardo dovanai; gyveno padoriai ir nors neturėjo paczios, vienog negeidė moteries savo artimo, nes, kaip manė, moteriskė yra priesziniškė stipraus vyro, ką rodo istorija Samsono, apsakyma szventame Raszte.

Po teisybei, jis neturėjo jokių pagaidimų ir lengvan butu iszsižadėjęs moteriskės, kaip gėrymo. Nes nors buvo blaivus žmogus, vienog neniekindavo stiklo alaš, kad buvo szilta. Buvo geras, dievobaimingas žmogus ir didelis garbintojas Marijos.

Nuėjęs į bažnyzią, jis vasados klaupdavosi priesz paveikslą Dievo Motinos ir teip prie jos meldėsi:

„Ponia, laikyk savo globoje mano gyvenimą, kol Dievas nepaszauks manę pas savę, o kad numirsiu, duok man, kad džiaugeziausio rojuje”.

II.

Vieną vakarą, po lietingos dienos ėjo jisai nuliudęs ir susikuprinęs, neszdamas po pažatų savo svaidinčius ir peilius, suviniotus į seną dyvoną, ir jieszkojo daržinė, kur būtų galėjęs pernaktvoti be vakarienės. Teip

eidamas pavijo zokoniką, priesz kurį mandagiai nusiēmė kepurę. Eidami szaliniais jie pradėjo sznėkėtis.

— Prieteliau, — tarė zokonikas, — delko e-i apsirengęs žaliai? Ar delto kad loszi rolę sztukoriaus kokioje misterijoje? *)

— Ne. tėve, — atsakė Barnabas, — asz esu Barnabas ir užsiimu sztukoryste. Butu tai gražiausias užsiėmimas ant svieta, jeigu kasdien žmogus turėtumei ką valgyti.

— Prieteliau Barnabai, — tarė zokonikas, — apsižiurėk, ką szneki. Nėra gražesnio užsiėmimo, kaip zokonikų. Jame susieina garbė Dievo, Nekalcžiausios Mergelės ir szventųjų, o zokoniko gyvenimas yra neperstojanczia giesme Vieszpaciu.

Barnabas atsakė:

— Tėve, prisipažistu, kad sznekėjan kaip nesuprantantis žmogus. Jusų užsiėmimo negalima sulyginti su mano ir, nors yra nuopelnas szokti laikant ant nosies lazda su pinigų ant jos galo, bet tas nuopelnas negali pasiekti augsztumo jusų. Norėcziau giedoti kasdieną, kaip jus', tėve, maldos prio Szvencziausios Mergelės, prie kurios turiu ypatingą maldingumą. Noriai pamescziau savo užsiėmimą, isz kurio žino manę žmonės nuo Loisson iki Beauvais, daugiaus nekaip szesziuose szimtuose miestų ir sodžių, kad tik įstoti į zokonikų gyvenimą.

Zokonikas susigraudino isz sztukoriaus prastumo, o kad buvo vienu isz tokių, ką matė ant svieta daug žmonių, tuojaus pažino, juog Barnabas yra vienas isz tų geros valios,

*) Misterija (mystery — play) --- szventas teatras, losztas viduramžiuose. (Prier. vertėjo.)

apie kuriuos Vieszpatas pasakė: „te romybė buna su jais ant žemės“. Ir delto teip atsakė:

— Prieteliau Barnabai. eik su manimi, o asz tavę įleisiu į kliosztorių, kurio esu perdėtinis. Tas, kurs vedė per tyrą Mariją isz Aigipto, padarė, kad sutikau tavę, idant nuvesczian ant kelio iszganymo.

Toku tai budu Barnabas pasiliko zokoniku. Kliosztoriuje, į kurį buvo priimtas, zokonikai buvo užsiėmę garbinimu Szvencziausios Mergelės, ir kiekvienas isz jų dėjo po jos kojų visą savo mokslą ir mitrumą, kurį turėjo nuo Dievo.

Ir tep, perdėtinis raszė knigas, kuriose taikindamasis prie scholias-tizkų taisyklių, garbino dorybę Dievo Motinos.

Brolis Maurikis perraszinėjo dailia ranka ant dailios popieros tuos traktatus.

Brolis Aleksandras tepliojo gražius paveikslėlius. Galėjai ant jų matyti Karalienę Dangaus, sėdinczią ant sosto Saliamono, o po jos kojų keturis liutus. Aplink jos galvą skrajojo septyni balandžiai, — septynios dovanos Dvasios szventos: dovanos baimės, maldingumo, žinojimo, stiprybės, patarmės, supratimo ir iszmin-ties. Su ja drage sėdi szeszios mergelės su aukso plaukais: Nusizėminimas, Iszmintis, Vienuolystė, Paguodojimas, Nekaltybė ir Paklusnumas.

Po jos kojomis stovėjo du nuogu pavidalu. Buvo tai duszios meldė iszganymo per jos galingą užtarymą, ir, žinoma, ne dovanai.

Brolis Aleksandas ant kitos pusės papieszė Jievą, su akimis, atkreiptomis į Mariją, kad butu galima matyti tuo pacziu tarpu nusidėjimą ir at-

pirkimą, pažemintą moteriszkę ir iszaugszintą Mergele. Galima buvo stebėtis toje knigoje isz Szaltinio Gyvo Vandens, isz Lelijos, Mėnesio, Saulės ir isz Sodo, kurs yra apgie-dotas szventame raszte, ir Dangaus Vartų ir Dievo Miesto — nes tai vis buvo paveikslai Marijos.

Brolis Marbodas buyo teipgi vien isz garbintojų Mergelės.

Jis skaldė isz akmenų pavidalus be perstojo, teip kad jo barzda, jo bruvės ir plaukai buvo balti nuo dulkių, o akys apreibę ir aszarotos; bet vis dar laikėsi gerai ir linksmai, nors buvo senas: regimai, Dangaus Karalienė turėjo globoje seną amžių savo vaikelio. Marbodas perstatinėjo ją sėdincią ant sosto, su vainiku, padalintu perlais, ant galvos. Taikė jis, kad jos rubai užklotu kojas, idant iszrodytu teip, kaip pranasas pasakė: „Mano milimoji yra kaip uždarytas sodas“.

Kartais perstatinėjo ją, kaipo vaikelį mylistos pilna, ir ji rodėsi kalbėjo. „Vieszpatie, tu esi mano Viesz-pats“!

Klosztoriuje buvo teipgi poetai, ką dēstė lotyniszkus hymnus ant garbės Mergelės, o vienas brolis raszė apie jos stebuklus proza ir eilėmis.

III.

Matydamas tokį garbinimą ir tokius vaisius triuso, Barnabas dėjavo, kad yra toks tamsus ir prastas.

— Deja! — dusaudavo jis, vaikscziodamas po mažą klosztoriaus sodą — jaucziuosì labai nelaimingū, kad neįstengiu, kaip mano broliai, atiduoti prideranczą garbę Dievo Motinai, kuriai paszvenceziau savo szidį. Deja! deja! esu visai nemo-

kintas, ir neturiu Szventai Mergelei nēpamokinanczių pamokslų nē rasztų, nē gražių paveikslų, nē stovylų, priderancziai nukaltų, nē eilių. Deja man! neturiu nieko.

Teip jis dejuodavo ir ant galo įpuolė į nuliudimą. Vieną vakarą jis iszgirdo nuo brolių pasakojimą apie zokoniką, kurs mokėjo kalbėti tiktai Ave Marija. Tas zokonikas buvo laikomas paniekinime už savo tamsumą, bet kad numirė, isz jo burnos iszėjo penkios rožės ant garbės penkių litarų isz kurių susideda vardas Maria; tokiu budu jo szventumas iszėjo į aikszę.

Girdėdamas tą pasakojimą Barnabas stebėjosi dar labjans isz Mergelės gerumo, bet nenusiramino paveizdu tokios mirties, nes jo szirdis buvo pilna uolumo ir jis norėjo tarnauti savo poniai, kuri yra danguje.

Pradėjo jieszkoti budų, kuriais galētu tai atlikti, bet nerasdomas ėjo liudnin kasdien. Bet vieną rytą jis paszoko isz lovos linksmas ir nubėgo į koplyczią, kur pasiliko vienas ilgiau, kaip per adyną. Sugrįžo tiktai po pietų.

Nuo tos valandos jis kasdieną vaikscziodavo į koplyczią, kad nieko joje nebudavo, ir praleisdavo tenai didesnę pusę laiko, kurį kiti buvo paszventę raszymui, teplojimui arba dētymui eilių. Nebuvo jau nuliudęs ir niekados nesiskundė.

Toks pasielgimas sukėlė žingeidumą pas zokonikus. Susiėję jie klausdavo vienas kito, delko Barnabas szalinasi į koplyczią teip tankiai.

Perdėtinis, kurio pridėryste yra žinoti viską, kas dedasi klosztoriuje, pasiryžo padaboti Barnabą nuoszlųstėje. Vieną dieną jis su dviejais

vyresniaisiais atėjo prie koplyczios ir per plysius durise pamatė, kas darėsi viduje.

Priesz altorių Nekaltos Mergelės stovėjo ant galvos Barnabas ir mėtė su kojomis szezis svaidinčius, o su rankomis gaudė dvyliką peilių. Vargšas dėjo po kojų Dievo Motinos tą, ką mokėjo. Vyresnieje nesuprasdami, juog tai yra daroma ant garbės Szvetos Mergelės, suriko, kad tai yra szventvagystė.

Perdėtinis žinojo visą nekaltybę Barnabo szirdies, bet pamislįo, kad

jis isz galvos iszėjo. Rengėsi jie jau varyti jį isz koplyczios, kad tuo tarpu pamatė Szvenciausią Mergelę, einančią nuo altoriaus, kad muszluostyti su skvernu mēlyno ploszcziaus prakaitą, kurs varvėjo nuo sztukoriaus kaktos.

Tada perdėtinis, klaupdamas ir lenkdamas galvą žemyn, isztarė tuos žodžius.

— Palaiminti grinos szirdies, nes jie Dievą regės.

— Amen, — atsakė vyresnieje, bučiuodami žemę.

-- Galas. --

— GIESME BEGLIO ISZ TĖVYNĖS.

(Sulig. Lėnau).

Sudiev, o kraszte prigimtas!
Paskutin' kart ant amžių sudiev!
Tik'tas, kam protas atimtas,
Kojas laižo terionams saviems!
Maloniai kudikį mažą
Man ant rankų tu savo migdei;
Ko amžius kudikis praszė.
Rupestingai su džiangsmu davei.
Užkaitus szirdžiai jaunikio,
Maluniausią tu drangę davei....
Bet vyro amžiui atvykus,
Man liusybės szventos atsakei.
Kaip jurių užimą iszgirdęs
Terp kalnų medžioklis umai
Galvijų tukstanczius trenkiant.
Tuojaus kniumpa prie žiamės ramiai;
Teip kniumpi tu, o tėvynė,
Esant arti valdonui ruseziam;

Užgriaužęs dvasią pertyli.
Girdint žingsnius tėvynėj tavo
O, sklysk, akrute, į krasztą,
Kaip ramus debesėl s dienos
Per dangų mēlsvą ir karsztą
Ten, kur ugnys liusybės szventos!
O jurios, jurios Placziausios!
Jus su savo vilnimis putų
Užgriaukit grovį giliausią,
Kurs man' skyrta nuo laimės dienu!
O krasztė naujas liusybės!
Tavo kranus gausingus seniai
Terionų vlnys kersztybės'
Darmai daužo ir liež al ana!
Bet sergia krautai isz uolų
Tavo puikią standybę vidaus....
Tėvyn! prie szidies asz pripuolu
Tavo drasiai ir sveikinu tav'!

V. Bevardis.



Vietinai Rupescziai.

Paryžiaus paroda ir Amerikos lietuviai.

Lietuviai privalo pasinaudoti iš progos. Kitą met Paryžiaus mieste, Fracuzijoje, bus visasvietinė paroda. Kiekviena pasaulės tauta stengsis pasirodyti ten svetui savo turtais, savo išradimais, savo mokslu, savo daila, žodžiu visukuom, ką turi savo žemėj akyvo.

Metuose 1894, kaip tik paroda buvo užmąnyta, maža lietuvių kuopelė Amerikoje sutvėrė draugystę po vardu Lauryno Ivinskio, kurios mieriu buvo rupintis, iš laiko paraginti lietuvius ir rengti medegą dėl parodos. Kokią medegą? kuom mes galime prieš svetą pasirodyti? kiba savo vargais. Taigi, draugystė L. Ivinskio ragino lietuviszką visuomenę rinkti senoviszkas lietuvių liekanas, žmonių tipus, iš visų Lietuvos krasztų, paveikslus ir apraszymus vietų, gyvenimų ir t. p. ir t. p.. Išleido toji draugystė į brolius lietuvius du atsiszaukimus, ypatingai į lietuvius Europos; bet menkai kas ant tų atsiszaukimų atsiliepė, nors įtekmingesnėms ypatoms jie buvo per laiszkus, uždarytuose kopertuose išsiuntinėti. Iš Europos lietuvių tik peterburgiečiai mėgino draugystę prilaikyti, bet tėvynainiams nepritariant, draugystė turėj tuom laiką apirmti.

Da'r, parodai besiantinant, kada lietuviai pamatė, jog daug kuom Pary-

žiaus pasirodyti n'įstengs, kilo noras, kad nebeturint kuom pasigirti, reikia nors pasiskysti prieš civilizotą svetą, dėlko mes esame nuopuolę ir neturtingi ir neapszvesti, minėtinau dėlto, kad neturime rasztų, nė savo lietuviszkos spaudos. Maskolių valdžia užgina 3 milijonams lietuvių turėti savo kalboje spaudintas knygas ir laikraszečius ir kuom tik įmanotrukdo lietuvių apszvietimą. Vienog, nepaisant ant to, lietuviai stengiasi apsiszvesti ir, paniekinę visus žvėriszkus maskolių ukazus, užlaiko savo lietuviszkąją spaudą užrubežėje – Prusuose ir Amerikoje. Maskoliai užkazennus pinigų spaudina lietuviszkus rasztus teip vadinama graždanka, t. y. maskoliszkomis litaromis, tukstanczius ant to išleidžia ir nieko neįveikia, o lietuviai, nors su didžiausiais kasztais, su vargu, persekioti, užrubežėj paskutiniuose 15 metuose (į trumpą laiką), uždėjo tvirtus pamatus savotiškai lietuviszkai literaturai. Mes tą turime parodyti mokslininkams ir politikieriams pasaulės, dėl jų tas bus labai akyvas dalykas pamatyti, kaip szėtoniszka despotizmo galė, su visoms savo pajiegomis ir įrankiais, n'įstengia pergalėti jaunuos lietuviszkos dvasios. O parodyti bus labai lengva, kad szale kelių

menkų, netikusių lietuviszkų knygelių išleistų maskolių valdžios, pastatysime ant lentynų šimtus lietuviszkų knygų, spaudintu Amerikoje ir Prūsijoje.

Laikas delei to dabartės yra kuopatsakancziausias. Lietuviszkos spaudos klausymas pernai ir šimet sujudo viso Lietuvą. Perna areštavimai lietuvių, o šimet bausmės uždėtos ant nekaltų žmonių – kalėjimai ir izstrėmimai, labai pakėlė lietuvius ant dvasios. Ir apie tas administratyviszkas neteisybe vertės prie tos progos pasauliui apreikszti.

Taigi, sziuom kartu pakaks mums to, kad ant parodos Paryžiuje izstatysime literatyszrame skyriuje savo lietuviszkas nuo 1863 metų užrubežėj izleistas knygas. Ne delto, da sykį sakau, kad su jomis pasigirti kaip tai kiti darys, bet delto, kad pasiskųsti su koku vargu mes jas spaudinome ir skaitome. Bus tai

SKUNDAS ARBA APPELECIJA LIETUVIŲ paduota pasauliui priešais nesvietiszką mus' skraudą. Teip ir paraszysime prie mūsų skyriaus.

Dabartės vėl, kas link atlikimo to darbo nepasitikime daug ant Tėviszkės lietuvių, kadangi jie ir pirmutiniams mus' atsiszaukimams veik suvis nepritarė, o antra, tas darbas nuveikti jiems prisieitu daug sunkians nei mums, užrubežiuose gyvenantiems. Szveicarijos lietuviszkoji studentų kuopelė prie to darbo ketina karsztai prisidėti; izs priežasties menko lietuvių skaitliaus ir izs priežasties atstumo nuo vietų lietuviszkojo judėjimo, jie rinkime medegos bei aukų ir menkai stengs nuveikti, bet, kaip arti Paryžiaus gyvenantieji, galės laike parodos daug labo mus' reprezentaci-

jai padaryti. Jie tai ir padavė paskesniuosis atsiszaukimus, kad reikia rupintis apie parodą mus' literatūros Paryžiuje.

Visas todel parengimas parodos kris ant peczių mus', Amerikoje gyvenančių lietuvių. Iz pirmutinių lietuviszkos presos ir abelnai VISU karsztinių Amerikos lietuvių atsiszaukimų matyti, kad imantės prie darbo izsvien, ebus teip sunku aną atlikti. Pirmutinės pinigiszkos aukos jau pradėjo plaukti. O vienas Amerikos lietuvis, kurs turi surinkęs savą lietuviszką kniginėlį, aną tik naujais rankiais dapildys, teip kad jokio izdavimo netruktu ir pritaikęs, kad visu kuomi tiktu ant parodos, tą rankių galės pavesti atakancziam, iztiki mam parodos komitetui. Rankius užveria visus lietuviszkus izdavimus Amerikoje ir Prūsijoje, izskyrus maldakniges, knygas giesmių, t. y. kanticzkas ir elementorius, kurių visų reikės parupinti visus izleidimus, kad parodyti, kiek viso izėjo lietuviszkų knygų spaudimų nuo 1863 metų. Teipgi reikės surinkti visas lietuviszkas knygas, spaudintas maskolizkomis litaromis, kad parodyti anų menkumą ir niekszumą.

Rinkime maldaknigių, elementorių ir izdavimų, spaudintų graždanka, turės mums pagelbėti Europos lietuviai.

Taigi dabartės daugiaus nieko nepasilieka, kaip tik visiems izsvien rinkti pinigus ant lietuviszkos parodos kasztų, kurie, kaip kiekvienas numanote, ir be to bus labai dideli. Reikės nusamdyti vietą, kur mus' rodomi daigtai stovės, reikės knygas siųsti, ir parsųsti, reikės rasyti ir spaudinti atsakantį kataliogą,

paaishkinimus, atsiszaukimus ir, kas daugiausiai kasztuos, reikēs per visą parodos laiką užlaikyti prie mūsų parodos atsakantį žmogų, kurs praeinanties viską gerai mokētu iszaiszkinti, ir prižiutētu, kad but atsiegtas mus' mieris, tai yra, kad svietimtautiszkuose laikraszcziuose lietuviszkos spaudos klausymas butu pritinkančiai ir aiskiai luksztenamas. Jug savo į Paryžių nusiųstas knigas nepaliksime ant apveizdos Dievo.

Budamas 1893 metuose ant visasvietinės parodos Chicagoj, terp kitko, macziau, vienas Rygos degtinės varytojas, žydelis, turėjo ten savo mažą skyrelį ir rodė praeinanciam svieteliui lietuviszka latviszkas degtines. Ir po sziai dieniai pamenu, ant bonkų rusiszkomis raidėmis raszytą: „Kimmel Riga“, toliaus „Lithaunian Bitters“. Tai buvo viskas, ką lietuviszko

macziau ant visasvietinės Chicagoj parodos, iszskyrus gal porą pavekslų, pamintų isz lietuvių gyvenimo, ant kurių vienog nebuvo, teip kaip ant anos degtinės, lietuvių vardo. Beabejonės, toki lietuviszki Kimmeliai atsiras ir ant parodos Paryžiuje, greicziaus da, nei kaip atsirado Chicagoj, prezentuos ten lietuvi-zką degtinę; Lietuvos ponai, valdytojai bravorų, prezentuos lietuviszką alų ir tersz priesz svietelį nekal tą lietuvių vardą. Lietuviai naujos, jaunos dvasios! argi mes daleisime, kad žydai ir ponai mūsų lietuviszkaį vardą visad vien tersztu? argi daleisime lig to, kad žodis „lithuanian“, „litauer“ butu laike tokių parodų vien tiktai ant kegių alaus ir ant bonkų degtinės?

Na ne, szį kartą, man rodos, visi sakysime, kad NE!!!

Dar apie kun. A. Burbos paminklą.

Paskutiniu kartu praneszame broliams lietuviams, lietuviszkomis draugystėms, — kurie turėtumete da intenciją aukauti ant paminklo dideliai užsitarnavusio, garbingo mus' vyro a. a. K u n. A l e k s a n d r o B u r b o s; praszome pasiskubinti su aukomis. Lauksime tik iki pabaigai Mojaus, o tada, kaip per

pereitą Susiviniųjimo seimą buvo nutarta, mes, Centraliszkas Komitetas, užsteliuosime paminklą. Steliuosime paminklą už tiek, kiek pasirodys surinkta pinigų. Vertētu, kad ant paminklo surinktu bent \$500, velionis jug daugiau kaip ant tiek lietuviams yra patarnavęs.

Pasiduokime lietuviams.

Suvienitų Valstijų Amerikos rėdas kas 10 metų daro suraszus žmonių. Paskutinis suraszas buvo darytas pabaigoj 1889 metų. Taigi, prie pabaigos szių metų bus daromas naujas suraszas. Lietuviszki laikraszcziai iszangstó pradeda kalbinti, kad laike suraszo lietuviai nepasiduotu nė už „paliokus“, nė už „maskolius“, tik

už lietuvius — lithuanian. Mat laike ano 1889 metų suraszo lietuviai savo vardus statistikieriams nepadavė. Turbut tada da nežinojo, kad jie yra lietuviams. Bent nors dabar žinotu. Neužmirskite, todel lietuviai — raszo Lietuva — per tą ateinantį suskaitymą užsiraszyti lietuviams, kadangi teip

kaip iki šiol elgėtos, paduodami save už „paliokus“ arba „maskolius“, kad ē patys sau sarmatai, o visai mus' tainai skriaudą. Beje, darėte skriaudą ir mokslui, ba tos žinios yra renkamos del mokslo, del teisybės sužinojimo. O kokia ezion teisybė, kad netoli 1000 Amerikos lietuvių yra knygose užrašyti ir skaitomi už „paliokus“ arba „maskolius“. Bene lietuvis ir maskolius arba paliokas tai

yra vienas ir tas pat? Pasidaukite tuom kuom ēsate. Jei ēsate vytauais, ne sakykite, kad b'ēsą žvirbliais.

Rods apie musų laikraszezių raginimus žinos tik menka lietuvių dalelė, kadangi nė deszimta lietuvių dalis laikraszezių neskaito, bet neskaitanezius tegul pamokina kiti, kurie geriaus tą dalyką supranta.

Vietinė Kronika.

T ē v . M y l . D r a u g y s t ē s leistą ant loterijos laikrodį paaukautą ant labo draugystės gero tautecio, iszloszė nekoks W. E. Straus, anglas isz Broad Brook, Conn. Traukimas atsiliko d. 31 Kovo.

E l i z a b e t h ' e , N. J. rengiamas yra lietuviszkas knygynas „Lithuanian Independent Club" antroj dienoj velykų parengė balių ir visą peiną paskyrė ant knygyno. Teipgi kunigas Žinczius ant pradžios uždėjimo knygyno paaukavo 10 dol.

P i t t s t o n ' o vakarinė moksloinė neilgai gyvavusi paio.

D u r y e ' o j buvo uždėta moksloinė del vaikų. Mokino Mokytojas Grinius, bet vaikų tėvneziams ant užlaikymo mokytojaus nieko nebeduodant, moksloinė turėjo pairti.

A u s e k l i s L i e t u v i s z k a s A m e r i k o s L a i k r a s z t i s , patalpino gražų straipsnelį apie lietuviszkąją demokratiją.

C h i c a g o j susityvėrusi po vardų szv. Martyno teatraliszka kuopasizmet, per atvelykį, loszė jau trečių kart teatrą.

E l i z a b e t h P o r t . Buvęs Garso redaktorius p. Jonas Montvila iszvažiavo į Angliją, kur mislina darbuotis del labo tėvynės.

P l y m o u t h ' e 3-ioj dienoj velykų Pittstone Teatraliszka Trupa loszė teatrą „Nigilistai". Parengė tą teatrą ir balių vietinė Plymoutho lietuvaiczių draugystė. 7m mių buvo ant perstatymo ir ant baliaus menkai.

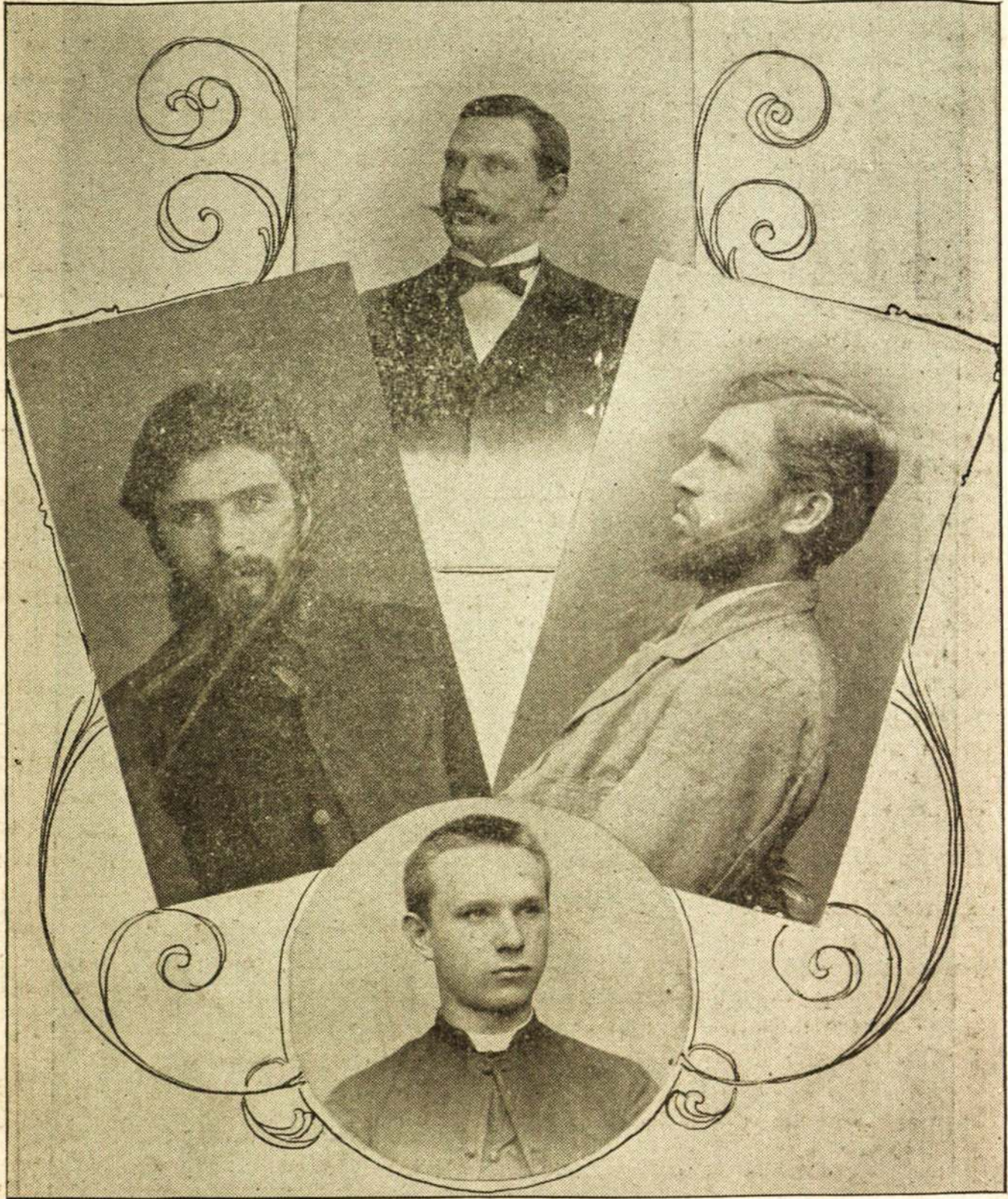
P h i l a d e l p h i j o s lietuviszkos draugystės bene vienos isz pirmųjų atžymėjo aukomis ant liet. parodos Paryžiaus: Kliubas Gėdimino paaukavo 10 dolerių ir Draugszv. Jurgio Kareivių 10 dol.

P i t t s b u r g e likosi suimtas lietuvis J. Czepaitis, nž dirbimą pinigų. Tam pat laike Pittstone policija suėmė Czepaiczio drangą ir pagalbinį, visiems pažįstamą Kazį Masionį. Dirbo juodu amerikoniszkus pinigus, sidabrinus ir auksinius teip bukliai, kad Shamokino banka, kur pirmiaus Czepaitis gyveno, teipgi padirbtų pinigų nepažino ir keletą Czepaiczio auksinių, tik paskiaus pinigų perkrėtus atrado. Sudas nusudijo Masį ant 7 metų, o Czepaitį ant vieno metų prie sunkių darbų. Anais metais lietuviai su žydeliais už dirbimą pinigų buvo suimti Philadelphiaj, o kita partija teipgi bene Pittsburge ar Chicagoj.

Balsai isz Tėvynės.

Kankitiniai už Lietuvystę.

Pamenate, skaitytojai „Tėvynės“, laikraštį, po užgalvius: k r a t o s aną dalį chroniko-, tilpusią pereituo- ir a r e s z t a i ? Šiame numerij p a s e ir pabaigoj užpereitų metų m u ū duodame tos dramos paskutinį aktą,



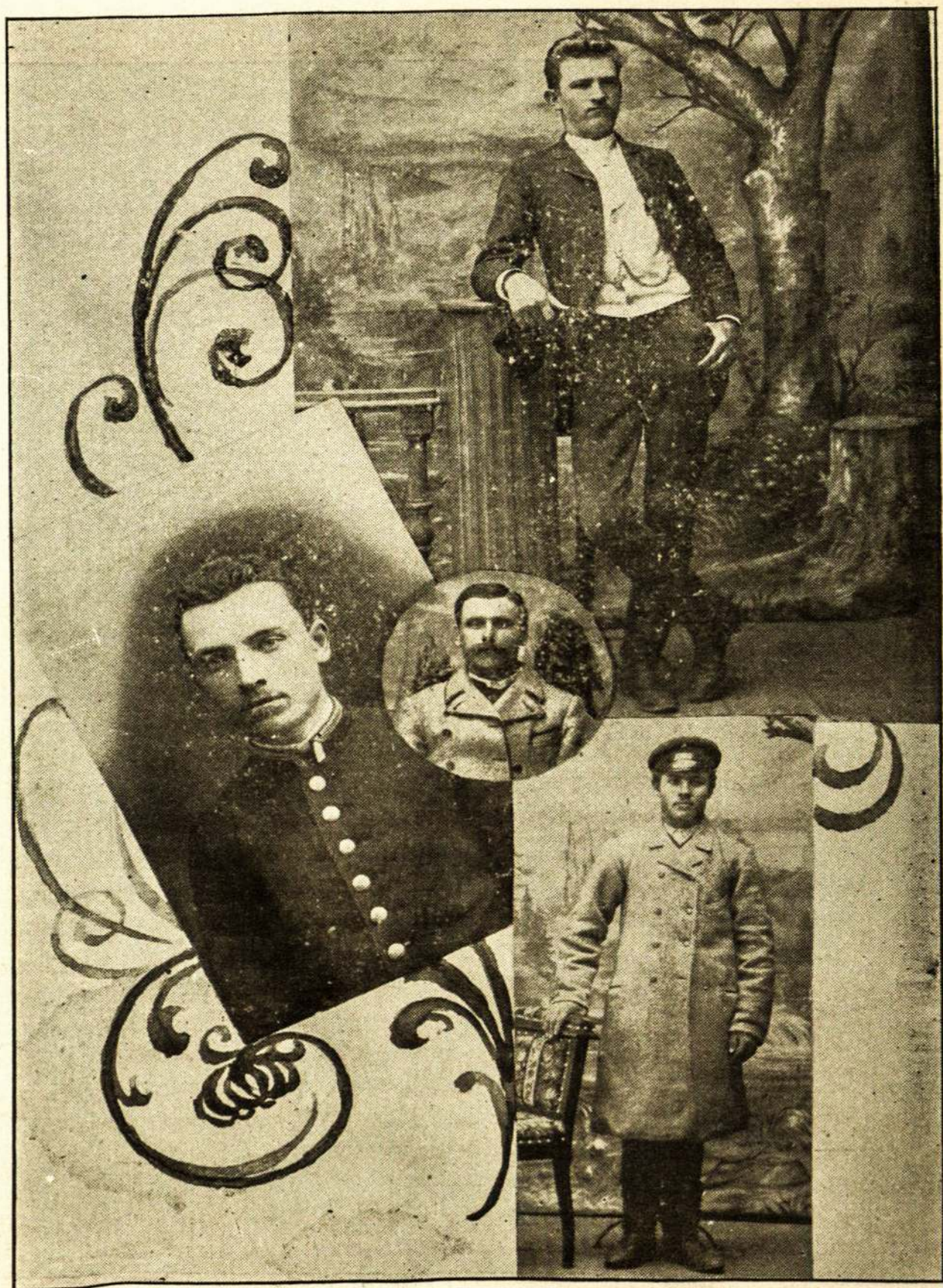
DR. P. MATULAITIS.

J. Kraucziunas.
Kun. Bulviezius.

Dr. Bagdanavyczia.

kuriame pasirodo visos svarbesnės, apskustų už lietuviszkus dalykus
mums jau pažinstamos ypatos. mus tautiečių, Isztarmė tokia:

Maskoliszkoji valdžia jau iszdavė 1. Studentas Daniliau-
„Administratyviszką“ isztarmę ant c k a s apsudytas ant 6 mėnesių ka-



Pr. Matulaitis.

J. Czesna.
J. Kraucziunas.

A. Matulaitis.

lėjimo ir ant 2 metų poselenijos.

2. Kun. Bulviezius, ant 6 mėnesių kalėjimo Kalvarijos ir 2 metų poselenijos.

3. Kun. Rudvalis, ant 6 mėnesių kalėjimo ir 2 metų poselenijos.

4. Vitkauckas, pirklys iš Mari'ampolės, ant 3 metų į Vetkos gubernę ant poselenijų.

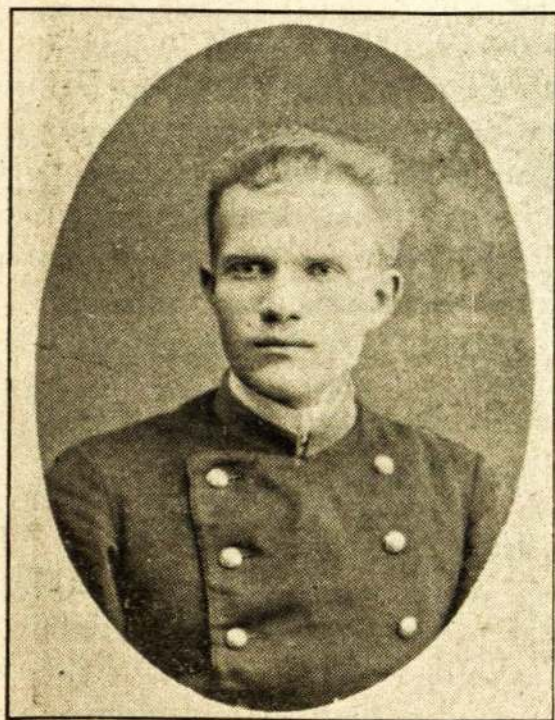
5. Dras Bagdanaviczius, iš Vilkaviskio, ant 3 metų ant poselenijos, teip pat į Vetkos

ant 3 metų poselenijos.

10. Kaczergis, iš Pieviszkių, 3 metų poselenijos.

11. Studentas Matulaitis, iš Stebuliszkių, 3 metai poselenijos.

12. Andrius Matulaitis, kareivis, studento brolis, ant 3 metų poselenijos.



Studentas. Daniliauckas.

gubernę.

6. Kun. Arnastauckas, iš Mari'ampolės, ant 2 metų poselenijos į Smolensko gub.

7. Sztrimaitis, kurpius iš Vilkaviskio, ant 6 mėn. kalėjimo ir 2 metų poselenijos į Rygą.

8. Slavickas, ukinikas iš Ludvinavo, 6 mėn. kalėjimo ir 2 metų poselenijos.

9. Czēsna, iš Mėszkuczių,



Dr. P. Matulaitis su paczia.

13. Dras Matulaitis, anų brolis, ant 3 metų poselenijos.

14. Lietuvnikas, paeztorius iš Mari'ampolės, 6 mėnesiai kalėti ir 2 metai poselenijos.

15. Lietuvniko patis, 6 mėn. kalėti ir 2 metai poselenijos.

16. Dabrila, ukinikas ant 6 mėn. kalėjimo ir 2 metų ištrėmimo.

17. Lubikis, Sasnavos zakristijonas, 6 mėn. kalėjimo, 2 metai ištrėmimo.

18. Randavotojas Stara-poles kliosztoriaus sodo, 6 mėn. kalėjimo, 2 metai ištrėmimo.

19. Jonas Lozoraitis, kareivis sedėjo 6 mėnesius kalvarijoje. Dabar paleistas.

20. O l e k a, ukinikas išz Bal-
cziumų, apsudytas ant 3 mėne-ių ka-
lėjimo ir 2 metų poselenijos.

Kaltė nubaustųjų buvo apraszyta
„Tėvynėj“; prie areštavimo. Pa-
dėkime, pas kun. Arnastaucką žan-
darai rado keletą kalendorių, pas ki-
tus szejp po keles nekaltos įtalpos
knįgeles, pas vieną porą dainų, ra-

szytų lietuviszkoj kalboj, nežiurint
vienog ant tų menkų priekabių, val-
džia skaudžiai lietuvius nubaudė, mą-
stydamą, kad sunkiomis bausmėmis
gal apstabdysenti lietuviszkąjį judė-
jimą. Ale maskoliszkoji valdžia
kvaile, nepazinsta ypattybių dvasios!
Kuną juom labjaus kankini, juom jis
labjaus apsilypsta, bet dvasia per kan-
kinimą tik labjaus sustiprėja.

Caras mus' praszymus atmetė.

Laikė karunavojimo caro Mikalo-
jaus II, daugumas išz lietuvių padavė
ant caro vardo praszymus, kad da-
leistu lietuviams spaudinti knįgas lo-
tyniszka - lietuviszkomis litaromis
Terp tų praszynių buvo praszymas
nuo Amerikos lietuvių, paduotas
varde „S u s i v i e n i j i m o L i e t .
A m e r i k o j ” prie kurio tai pra-
szymo buvo prijungta visiems lietu-

viams žinoma, rusiszkoj kalboj ra-
szyta, knįga grovo Lelyvos „P o l o-
ž e n i j e L i t o v s k a v o N a-
r o d a v R u s s k o m G o s u-
d a r s t v i e”. Lietuviszki laikrasz-
cziai paduoda, kad padavėjams pra-
szyimų iš Lietuvos netikėtai parėjo
atsakymai ir tai kiekvienam prasz-
tojui atskyrimum, kad praszymai pa-
silieka be pasekmės.

Protestas Lietuvių.

Maskoliszkoji valdžia pernai už-
manė ir pastatė paminklą grovui
M u r a v j o v u i, buvusiam laike
1863 metų maiszto Vilniaus guberna-
toriui. Lietuviai tą Muravjovą pa-
žinsta kaip o r i k ą, kurs dau-
gelį tuketanczių nekaltų lietuvių iš-
korė ir į Siberiją iszsiuntinėjo. Tai-
gi, kad rusiszkoji valdžia, pagal ku-
rios norą Muravjevas elgėsi (korė lie-
tuvius), stato jam paminklą; lietu-
viai teipgi nutarė pastatyti jam pa-
minklą, ant kokio isztikrųjų užsitar-
navo ir (lietuvių burelis) iszleido
konkursą paraszymui populiari-zkos
lietuviszkos knįgelės apie Muravjevą.
Iszlygos konkurso tokios:

1. Knįgelė turi buti parasyta po-
puliari-zškai.
2. Faktai, apie kuriuos bus raszy-
ta, turi buti teisingi.
3. Knįgelė privalo turėti agitato-
riszką tendenciją prieš dabartinę
Maskolių valdžią. Autorius turi sto-
vėti ant pamato patriotizmo ir poli-
tikos.
4. Rankrasztį reikia siųsti į redak-
ciją „Varpo” iki 15 XI 1899.
5. Autorius geriausios knįgelės
gaus 50 rublių.
6. Apie atspaudinimą knįgelės bus
apgarsinta.
7. Pinigai sudėti „Varpo” redys-
tėj.

Svetimi Laikraszcziai Lietuvoj.

Te zių paczto urėdas surinko sta-
sistisztas žinias, kas link pareinan-
czių į Telszius ir Telszių apygardą
laikraszczinių, metuose 1898.

Viso laikraszezių parėjo 315 egzempliorių. Daugiausia iš to skaitliaus pripuola ant laikraszezių rusiszkų kalboj, minėtnai 234. Lenkiszkių laikraszezių parėjo 55 egzemplioriai. Likusejie 26 egz. buvo kitose kalbose, daugiausiai vakiszkų.

Priimame, kaip teisingai ir yra, kad rusiszkus laikraszezius skaito maskoliszi kai urėdnikai, daugiausiai rusai, o lenkiszkus daugiausiai bajorai ir ukinikai — lietuviai. Iš lenkiszkių laikraszezių tarp Telszių lietuvių yra labiausiai prasiplatinęs: „Kurjer Polski“, ano skaito 14 egzempliorių ir „Kraj“, kurio skaito 9 egzempliorius. Gazietos „Przegląd Katolicki“ kunigai skaito tik 5 egz. „Tygodnik Ilustrowany“ skaito

Telszių lietuviai 3 egzempliorius. Laikraszezių „Biesada Literacka“ „Dziennik dla w-z-y tkich“, „Zorza“, „Kurjer Codzienny“, visų po 2 egzemplioriu. „Gazeta Polska“, „Wiek“, „Slovo“, „Rola“, „Tygodnik Polski“, Biblioteka“, „Bluszez“, „Gazeta Rolnicza“, „Prawda“, „Kurjer Rolniczy“, visų po 1 egzempliorių. Abelnai imant tai da nebutu labai daug. Bet reikia žinoti, kad pas mus tėvynėj, kur laikraszeziai, sulyginat, yra labai brangūs, vieną laikraszezio egzempliorių kartais skaito kielios szejmynos: todėl visgi iszeis, kad mažoj, grynai lietuviszkoj Telszių avygardėj, lenkiszkių laikraszezių įteknė visgi yra labai andelė.

Kauno muzejus.

Pernai jau sklido žinios, kad Kaune rengiamas yra Muzejus, apie ką savo laikė praneszēmė „Tėvynėj“. Szimet Kauno gubernatorius atsisaukęs per konsistoriją į vyskupystės kunigus, kad jie vertesnius archeologiszkus daigtus, kaip ve, visokius akmenis, monetas, gelėžinius iszarbius, kurie jiems nėra taip brangūs arba reikalingi, atiduotu į muzejų. Pirmutinis iš kunigų paaukavo į muzejų 11 senoviszkių akmenėlių kun. Katele iš Panemunėlio. Antra davana buvo tai rankius Lietuvos mine-

ralų, a. a. kun. praloto Radavycziaus. Kunigai pavedę Kauno muzejui tą rankių su iszlyga, kad jis nebus maiszytas su kitais daigtais ir neszios vardą kun. Radavycziaus.

Gera butu, kad Kaune butu lietuviszkas muzejus. Kaunas yra szerdis szendieninės Lietuvos. Visus mus' brangumynus galėtume jame sudėti. Visi aukautume į ten mūsų senoviszkas liekanas, bet kas užtikrins, kad jos ten neprazūs kad pasiliks mūsų? Kas užtikrins, kad su laiku nebus pervežas į Peterburgą arba Maskvą?....

Tėvyniszka Kronika.

Telsziuose, Kauno gub., Draugystė Blaivystės laikė vėla koki ten rusiszką „vakarėlį“, ant kurio nekokis p. Mažeika rodė magiszkas sztukas. Zobova nenutiko. Korespondentas lenkiszko laikraszezio

„Kraj“ raszo, kad Telsziuose reikėtu uždėti „Draugystę Apiekos del gyvulių“. Beveik butu geriaus.

Sziauliai. Maskoliszkoj skaitinyezioj Sziauliuose perdėtiniai, kad pritrakti daugiau į skaitinyezią

skaitytojų, pasodino (žinoma nusam-
dę už pinigus) gražią merginą, paną
Kancic. Gerai „Tėvynės Sargas“,
sako, jei maskoliai tame knygynė tu-
rėtų lietuviszkas kningas, spaudintas
lotyniszkomis litaromis, nereiktu
skaitytojus prie knygų vilioti vilioti.

G r i n k i s z k ē ' j, (Kauno par.)
Pirmiaus giedodavo ten tai lenkisz-
kai tai lietuviszkai; paskiaus vien tik lie-
tuviszkai. Paskutiniame laike jau-
nuomenė užmanė lietuviszkose gies-
mėse taisyti kalbą, iszmetant lenkisz-
kus žodžius, o giedant grynai lietu-
viszkai. Isz to -- raszo „Tėv. Sar-
gas“, -- kilę ten nesutikimai tarp
lietuvių.

V i ž o n ė l i a i (Kaun. g.
Vilk. p.) Maskolius Veriovkinas,
kamendantas Petropavlovskos kre-
posties, valdytojas Vižonėlių dvaro,
paskyrė savo dvare daržą, ant kurio ke-
tai taisyti pradinę mokslainę del lietu-
vių. Kasztus ant užlaikymo mokslai-
nės mokės pats per „ministerstvo
narodnago prosvieszczenija“. Kad
lietuviai, susipratę, neduoda ant už-
laikymo maskoliszkų ucziliszczų,
maskoliai pradės patys duot ant jų
kasztus.

P a l a n g o j e, yra uždėta mas-
kolių pradinė mokslainė del merge-
lių. Uždėjo aną Liepojaus inspekto-
rius ir ant mokytojos atsiuntė mas-
kalką, kad kvėptu į lietuvius masko-
liszką dvasią. Lietuviai vienog sovo
mergelių į tą pravoslaviszką „narod-
ną“ neleidžia.

M a r i ' a m p o l ė, Nebėsant
prie Mari'ampolės gimnazijos nė vie-
no mokintojaus lietuvių, mokintojų
sesija nutarusi atiduoti mokinimą
lietuviszkos kalbos kunigui Mikne-
vycziui, žinomam iszgamai. Tas

Miknevyczius užklausė Seinų vysku-
po, ką jis tame dalyke mislina ir pra-
szė vyskupo palaiminimo. „Ukių-
kas“ paduoda, kad vyskupas prisakė
Miknevycziui nuo iszguldyto lietu-
viszkos kalbos atsisakyti, ir paliepė
geriaus iszguldinėti religiją ir klau-
syti savo vyskupo. Palaiminimo, ži-
noma, nedavė.

P a d o v i n i o (Suv. gub.) vals-
czionys neapsėmė statyti naujos
mokslainės, kaip tai valdžia norėjo,
ale pažadėjo, apsimę pastatyti, jei
toj naujoj mckslainėj bus iszguldo-
ma lietuviszkoji kalba ant knygų,
spaudintu lotyniszkomis litaromis.

Ž a s l i u o s e. (Vil. gub.) pi-
skutiniuose metuose kun. džekonas
Kybelis įvedė lietuviszkus pamok-
slus, kas vyskupui Zviercvicziui ir
kitiems sulenkėjusiems ar sumas-
kolėjusiems Vilniaus pralotams labai
nepatiko. Vyskupas buvo atėmęs
nuo Kybelio pralotystę ir perkėjęs jį
į kitą menkesnę vietą, bet svietisz-
koji valdžia, neradusi ant Kybelio
jokių priekabių, jį ant senos vietos
liepė palikti ir perkėlimą neužtvir-
tino.

L i e p o j a u s policija kratomis
ir areštais labai įbaigino žmones.
Laikraszczių pranesza, kad visi gy-
ventojai ėsa įairszę, niek's nēr paka-
jingas, kadangi policija are-ztuoja
ant menkiausių pažvelgimų arba, kas
da arsziaus, skundų, ir tankiausiai
nekaltus žmones. Maskoliszkoji val-
džia po tų visų triukszmų ir areztų,
pernai latvių, szimet lietuvių, įgijusi
trigubai daugiaus prieszų, neg turėjo
priesz kratas.

L i e p o j ų pradžioj Kovo mėne-
sio rengėsi atlankyti ministeris ap-
szvietimo dalykų. Vietiniai lietu-

viai surengė ant greito praszymą su 200 parasų, bet ministeriui į Liepoją neatvažiavus tą praszymą jam pacztu nusiuntė.

L i e p o j u s . Valdžia daleidusi Liepojaus lietuviams uždėti pagelbinę drangystę, ko lietuviai jau pernai valdžios praszė.

P e t e r b u r g a s . Klausymas lietuviszkos spaudos yra įnesztas į Rodą ministerij. Iš Rusų tarpo turime prielankių sugražinimui spaudos, o daugisus turime tokių, kurie norėtu, kad viskas pasiliktu po senovei.

V i l n i a u s vyskupas, ant paduoto lietuvių lietuviszkoj kalboj praszymo, kad pavestų vieną iš

skaitlingų Vilniaus bažnyčių, minėtinai bažnyčia szv. Mikalojaus, lietuviams, neatsakė nieko. Lietuviai padavė vyskupui antrą praszymą rusiszkoj kalboj. Ant praszymo yra apie 300 parasų. Vyskupas ketinęs dabar duoti atsakymą ant lietuviszko praszymo. — Klibinkite, o bus atidaryta.

Ž a g a r ė j e Ukinikais per susirinkimą vienbalsiai nutarė įtaisyti mokslainėj paveikslą Panelės Szv. Asztrių Vartų. Paveikslą užkabinus, vitinis mokintojas pasiskunde į direkciją už ukinikų „prieszingystę“ ir už tai starszina ir starosta tapo atstatyti nuo vietų, o 10 ukinikų nubauti ant 7 parų kalėjimo Sziauliuose.

Kratos ir Aresztai.

§ Knigų neszėjas **J u o z a s R i m s z a** iš Margių kaimo likosi pagautas ir suaresztuotas ant Vilkaviszchio stacijos. Rimszai dviguba nelaimė, nes tame pat laike, kad jį žandarai suaresztavo, mirė jo tėvas. Rado žandarai pas Rimszą apie 10 svarų „Ukiniko“.

§ **P a l i u k a i t i s**, Vilkaviszchio pradinės mokslinės mokintojas, likosi suaresztuotas. Apskundė jį iszgama-žmogus, kurs vežė į Vilkaviszki sugautą su knigomis Rimszą ir sugavusius jį žandarus. Zandarai padarė pas Paliukaitį kratą lietuviszkų knigų nerado, tik rado du paveikslėliu Vieszateliaus Muravjevo, ant kurių Maravjevas buvo perstatytas kaip korikas ir kaip szuo. Paliukaitį suėmė.

§ Pas **P a l i u k a i t i**, ukiniką gyvenantį ties Pilviszkiais, brolių mokintojaus Paliukaiczio, nakczia darė

kratą Vilkaviszchio žemskių naczelnikas, bet neradęs nieko, iszvažiavo, pavogęs iš pasziaurės pasostę.

§ **L i e p o j u j** suimti lietuviai: pp. Miseika, Ambrazaitis, Stonis, Zamožickis ir Ginževskis. Paskutiniai aresztai, ant kiek žinome, buvo kuczios dienų. Pas aresztuotus nerado nieko.

§ **P i l v i s z k i u o s e** žemskiai suėmė kokį ten girtą žmogelį ant gatvės rado jo kiszeniuose porą lietuviszkų knigelių ir iš to padarė klausymą. Kiti pasakoja, buk žemskiai patys tam žmogeliui tas knigas į kiszenių įkiszę.

I s z g a m o s, kurių lietuviai turi apsisaugoti: atėjęs į vietą Žarabo Marmos į Sasnavų (Suv. g.) mokintojas **Ž m u i d a**, esąs negeresnis už pažįstamą jau mums Marmą ir mėgstas valdžiai danesziniėti apie lietuviszkas knigas.

Padovinio rasztinikas Bukevycius teipgi sjaipinēja vel valdžios ē-ās izslaviku. Jų saugokitės. apie lietuvius.

Latvija.

Rusiscki laikrasceziņi raszo dabar apie bažnytinius prietikus Latvijoje (Nov. Vrem.). Latvijoje bažnytīnīai reikalai — girdi — yra tvirtai surishti su reikalais politiszkais. Dvarponiai — vokiecziņi tēj szalij nēr labai skaitlingi, bet turi didelę sylą, po jų įtekme visados buvo konsistorius, kōrs ant pastorių senius pasiskirdavo beveik vien vokieczius, ne-

mokanczius kitaip, kaip vokiszkai. Priesz 15 metų dvarponiai pradējė buvo daleisti į pastorius ir mesczionis, mokanczius latviszką kalbą, bet laike paskutinių metų, kada maskoliai pradējė varyti isz Latvijos vokiszką kalbą, vokiecziāi vėl užsispyrė ir dabar vėl tik veik vien vokieczius skiria ant pastorių.

Isz Bibliografijos.

Naujos knygos.

Ar dabar yra bandžia-va? pagal lenkiską sutaisę Parmazonas, iszleido p. L. S. R. 1899 m. 80-56 pusl. Knygelej populeriszkai pritaikinta prie sziaūdieninių Lietuvos gyventojų reikalų, yra iszleūta socialistų teorija, kaip reikia sudavadyti žmonių savastį ir turtą kad žmonėms butu lengvians gyventi. Raszyba knygelės yra lietuviszka, naujesnėji, bet klaidų daugelis.

Geografija arba Žemės Apraszymas, pagal Geikie, Halkowski ir kitus, sutaisę Szarnas, Chicago, Ill., spauda ir kasta is „Lietuvos“, 1899, in 80, puslapių 467. Geo-

grafija susideda isz dviejų dalių: I dalis iki 175 puslapių — fiziszka geografija apima apraszymą žemės, oro ir vandenių tvėrimasi ir tekėjimus, apraszymą marių dugno, žemės vidurio ir žemės pavirsziaus, užsibaigia pirmoji dalis apraszymu organizmų ant mūsų žemės, kaip ve, augmenų, gyvuoltų ir žmonių veislinų. II dalij telpa apraszymas žemės dalių ir vieszpatysczių. Apraszymas pradėtas nuo Australijos, Amerikos, Afrikos, Azijos, užbaigtas ant Europos. Apraszymui Lietuvos autorius paszvenčia nuo 422 iki 445 puslapio. Knyga yra papuoszta puikiais paveikslėliais ir mapomis ir beabejonės yra viens isz puikiausių ir didesnių lietuviszkių iszdavimų.

Nuo naujų 1899 metų Szveicarijoj iszeina laikrasztis „Aidas Lietuvos Darbinikų Gyvenimo“, rēdomas lietuviszkos Social — Demokratiszkos Partijos ir paszvēstas reikalams mesczionų ir sodieczių darbinikų. Laikrasztis as, pagal spēkas, iszeidinēs vieną

kartą į 2 mėnesių. Pasirodė da tik 1 numeris.

Rēdas užrubežinēs Liet. Social. Demokratiszkos partijos pranesza, kad laikrasztis „Lietuviszkas Darbinikas“ szimet iszeis du kart ant metų. Pernsi per visus metus iszėjo tik 1 numeris.

Susivienyjimo L. A. Centralizskas Komitetas:

Prezidentas

Rev. J. Zilinskas, Box. 1053

Plymouth, Luz. Co., Pa.

Kasierius

Kaz. Radzevyczia,

121 E. Centre str. Shenandoah, Pa.

Vice-Prezidentas

A. Tepliuszis,

177 N. Main str. Pittston, Pa.

Sekretorius

T. Križanauckas, P. O. Bx 1053

Plymouth, Luz. Co., Pa.

Knigius Rev. J. Sutkaitis.

No. 712 Carson str. Pittsburgh, Pa. S. S.

Kasos apiekunai:

V. Stagaras

Shenandoah, Pa.

Klimas

Pittston, Pa.

Adresai Susivienyjimo kuopų.

1. Edwardsville, Pa. dr. szv. Ant.
S. Tamulis, Bx. 379,
2. Forest City, Pa. sz. J. sz. Ant.
Iraug. ir kp.
P. Zdanys P. O. Bx. 572
4. Elizabeth, N. J. „Susiv.” kp.
S. Mack. 214 First st.
5. Plymouth, Pa. Volonez. dr.
J. Pauksztys Bx. 1018.
6. Plymouth, L. Co. Pa. Sus. kp.
K. Nienius, Bx. 1006.
7. Pittston, Pa. „Susiv.” kp.
Rev. M. Szedvidis, 5 Avenn Str.
8 Cleveland, Ohio. kuopa
M. S. 21 Ohio str.
10. Philadelphia Pa. „Susiv.” kp.
J. Sungaila 409 S. 3rd. St.
Sek. A. Jociš 1311 Filber str.
11. Waterbury, Conn. „Susiv” kp.
Jonas Teraila 12 John str.
12. Shamokin, Pa. szv. Jurg. dr.
Silv. Bruožis 201 Franklin str.,
13. Baltimore Md. sz. Kaz. kar.
B. Mažeika, 417 S. Paca str.,
14. Pittsburgh, Pa. „Susiv.” kp.
Jurg. Murauckas 2801 Penn. Ave
- 15 Chicago, Ill. „Susiv.” kp.
S. Abromavyczius 924-33rd str.
16. Hazleton, Pa. „S.” kp. v. Vyt.
Jenulevyczia 601 E. Diamond str
- 17 J. Wilkes-Barre, Pa.
„Susiv.” kp. Vinc. Trapėnas.
88 South Mead str.

19. Hampton Mass. „Susiv” kp
J. Jaskevyczius, N 52 Holyoke st
20. Union City, Conn. „Susiv.” kp
S. Pruselaitis Bx. 183,
21. Detroit, Mich. „Susiv.” kp.
F. Strakalaitis 1796 Mich. Ave.
22. Bridgeton N. J. „Susiv.” kp.
Ch. Konstatinavyczia 66 Cohausey st
23. Amsterdam N. Y. „Susiv.” kp.
Stasys Gaska, 159 E. Main str.
24. Glen Lyon, Pa. Keist. kp.
Juoz. Anskys Bx 165,
28. Luzerne, Borough, „Susiv” kp
A. Vaitulionis, Bx 281,
29. Pittsburgh, Pa. „Susiv” kp.
F Scher, 2207 5th ave.
30. Scranton L. Co, Pa, kuopa
Mich. Noruszis 602 Theodore str.
31. Mahanoy City, Pa. „Susiv” kp.
Ant. Danisevyczia, 18 W. Mahanoy st
32. Athol Mass. „Susiv.” kp.
J. Braszkys, 54 Corbon St.
33. Ansonia, Conn. „Susiv” kp.
Kaz. Burkanckas, 50 Jersey Str.
34. South Boston, Mass. Vyt. dr.
Dr. D. L. Vyt. 339 W. Broadway st.
35. Pittsburgh, Pa. Vyt dr.
J. Žukas, 2613 Carey Alley.
36. Cincinnati, O. szv. Kazim. dr.
M. Masolas 6 E. Liberty str
37. South Brooklyn N. Y. kuop.
Juoz. Giegžnas 405—19th str.
38. Brooklyn E. D. N. Y. kuop.
J. Moliuszis 275 Grand str.
39. Mc Kees Roaks, Pa. kuopa
Mot Szlekys, Bx 194
40. Newark N. J. Susiv. kuopa
D. Szopis 156 Orange Ave. 10 exz.
56 Monroe str. 9 exz.
41. Brighton Mass. Juzap. dr,
T. Kupstas 66 Market str,
43. Philadelphia, Pa, Szv Juoz dr,
K. Romanowskas 116 De. Lancey str.
45. Homstead Allegheny Co, Pa,
szv Juoz dr, J. Aauczē b 826
46. Pittsburgh, Pa, Sz, Juoz dr
J. Petraitis, 1306 Muriel st. S. S.
49. Gilbertville, Mass.
Benediktas Wicziauskas bx. 243
50. Mahanoy Plane, Pa. kp.
T. Vilkaitis, Bx 31,
51. Shenandoah Pa, kp.
Rev. A. M. Milukas,
52. Minersville, Pa, kp.
T. Astramskas Bx. 200
53. Terrville Conn. kp.
Wll. Gilevyczia b. 158
56. Traverse City, Mich. kp.
R. Gaubas P. O. b. 194.
57. Broad Brook, Conn. „Sus.” kp.
M. Poltanavyczia.
58. Worcester, Mass. kp.
A. Avieta, 3 Diamond str.
60. South. Boston, Mass., kp.
Mt. Alianckas, 1 Baldwin str.
61. Beaver Falls, Pa. kp.
J. Avieta 424—13-th str.
62. Pittston, Pa. Dr. Blaivystēs,
Mat. Dervinis N. 258 Botler St
63. Grand Rapids, Mich.
S. Daukanto kuopa.
Pranas Stank. 223, 11-th str.
64. Cincinnati, O. kuopa
K. Andriukaitis, 1029 Florance s
65. Scranton, Pa B. dr. Liet. Sur
Ad. Szilingis, 142 Morris Crt.
66. Plymouth, Pa. Bl. dr. S. Dauk
P. Mikolainis.
67. Bridgeport, Conn., J. Dulbi
Hovard ave.
68. Millville, N. J., K. Vilikis,
17 Sharp St.
69. Tolson, Ill. Meilēs Brolisz.
P. Vaichaitis, P. O. Bx. 244.
70. Brockton, Mass., 28 Arthus s
J. akimavyczia.
71. Warehous Point, Conn., kuop
M. Domijonaitis.
72. Mahanoy City, Pa., dr. Szv.
Stanislovo ir Sz. Ma Panos.
Rev. S. Pautie
73. Westville, Ill.,
ro ir Pov
A. Apanaitis,

Susivienijimo reikalai.

Pasargos:

I. Isz priežasties ligos man yra per sunku atlikti visus su-kombinuotus darbus prie Susivienijimo kaipo prezidento, kaipo manadžerio Susiv. spaustuvės, kaipo redaktoriaus ir rasztiniko. Susivienijimo organo „Tėvynės“; apsiimdamas, ant kiek galint, ir toliaus rėdyti „Tėvyne“, del palengvinimo sau darbuose, susiži-nojus su Centraliszku Komitetu, reikalus manadžerystės Susiv. spaustuvės pavedžiau isz vietinės Plymuotho kuopos iszrinktiems dviems Susiv. draugams, o reikalius ir darbą prezidentystės p. Vice -prezidentui Susivienijimo A. Tepliusziui, kurs dabar, **kaipo prezidentas**, atliks visus Susivienijimo reikalus.

Apsiimdamas rėdyti „Tėvyne“ praszyczau, kad Susivieni-jimo draugai nors rasztais manę paszelptų, palengvindami man tuom sunkų rasztiniko ir redaktoriaus darbą.

K. J. Žilinskas.

II. N. 1 Tėvynės ant puslapio 2 Su- bertainį užsimokėjo viską pilnai.
sivienijimo reikaluose įeigoj dieną 27, IV. N. 1 Tėvynės, ant puslapio 4
eilutė 6 nuo apaczios, yra padėta S. eilutė 11 nuo virszaus, P. Pranis per
Boston, mass. turi buti S. Brooklyn, klaidą patilpo tarpe suspenduotų są-
N. Y 8,00. narių jis buvo ir yra užsimokėjęs
pilnai.

III. N. 1 Tėvynės suspenduoti są- pilnai.
nariai, puslapis 4 N. kuopos 20 eilutė V. Dar syki atsiszaukiu į visus
3 J. Kasiulis buvo iszvažiavęs ir ne brolius Susivienijimo, kad visi nau-
užmokėjęs savo kvartalną per tai ir jų sąnarių kaip siuncziat vardus, kad
pasiliko suspenduotu, bet pereitą sykiu prisustumet ir jų aplikacijas.

Susiv. Sekr. T. Krizanauckas

INEIGA. mėnesio Kovo.

ISZEIGA. m. Kovo.

Kovo 2 Mahanoy City, dr. St.	34,00	Kovo 25 Antram zoceriui už De-	
„ 10 Terriville, Conn.	6,00	cemberį prie Tėvynės extr. dar.	25,26
„ „ Mancie, Ind.	1,00	„ „ Johnston už daig. į spas.	7,08
„ 18 Westvill, Ill. dr. Pt. ir P.	7,50	„ „ American Type F. už vol.	7,55
„ „ Pittsburg, Pa.	6,50	„ „ Magarge už popierą	75,00
„ „ Mahanoy City, dr. St.	7,00	„ „ Publ. of Dirva už knigas	4,50
„ 23 Brockton, mass.	3,75	„ 28 Krizanauckui alga už	
„ 28 Glen Lyon ir Wanames	23,00	2 NN. Tėv. ir extra darbą	93,95
„ „ Worcester, mass.	9,50	Viso:	\$213,34
„ 31 S. Boston, mass.	8,00		
„ Shenandoah, pa.	1,00		
Viso:	\$107,25		

AUKOS ANT KUN. BURBOS PAMINKLO.

Antano dr. isz Forest City,	10,00	P. Smaigis			25
Kun. A. Kaupas isz Scranton,	10,00	V. Poseika	—	—	25
Kun. A. Milukas.....	10,00	J. Bartaszis	—	—	25
Kun. M. Kraucziunas.....	71,00	J. Pazerekis	—	—	25
Kun. Kuras isz Forest City..	10,00	J. Szipialis	—	—	25
Kun. J. Žilinskas.....	25,00	S. Luzeckas	—	—	25
Kazimieriaus dr. isz Waterbur.	10,00	F. Rupkialis	—	—	25
Antano dr. isz Edvarsville....	25,00	J. Orinas	—	—	25
Jurgio Muczl. dr. isz Forets	10,00	V. Fileris	—	—	25
Pet. ir. Pav. dr. isz Luzerne	15,00	O. Jakavycziene	—	—	30
Vytauto dr. isz Boston.....	8,00	A. Andriusziunas	—	—	25
Tėvynės Sargo redakcija....	5,00	F. Mockievyczia	—	—	25
Kun. Martiszius isz Mt Carmel.	5,00	I. Palrrauckas	—	—	25
Izidoriaus dr. isz Edvarsville..	5,00	D. Valkunas	—	—	25
Pranciszkaus dr. isz Minersville	3,00	M. Mirslis	—	—	25
Vicento dr. isz Minersville....	3,00	J. Turauckas	—	—	25
Clubas isz Toluco, Ill.....	1,00	J. Butkus	—	—	25
S. Tamulis isz Plymouth, pa..	1,00	2 po 20 c.	—	—	40
Rozalija Koliene.....	1,00	2 po 15 c.	—	—	30
J. Rozak isz E. St. Louis, Ill....	40	13 po 10 c.	—	—	1,30
J. Valinckas.....	25	Paimti isz N. 12 Tėvynės	—	—	3,80
T. Kubilskis.....	25	Isz N. 1 Tėvynė	—	—	3,70
J. Szleinis.....	25				
P. Donisevyczia.....	25				
A. Nevulis.....	25				\$287,75

NAUJAI PRISIRASZE:

N. K.		2 V. Stakniavyczia	12 m.
4 1 M. Žeimis	35 m.	3 J. Stakniavyczia	14 m.
2 M. Matulevyczius	22 m.	4 A. Stuczia	14 m.
3 J. Gričius	26 m.	5 O. Dranginiute	12 m.
4 J. Trauckievyczius	24 m.	6 M. Mockaiczute	12 m.
5 J. Bikmis	30 m.	7 M. Szumauckiute	12 m.
6 P. Szilingauckas	24 m.	8 J. Raczis	13 m.
73 1 A. Jesaitis	28 m.	31 1 M. Lapinskiene	19 m.
2 K. Masiulis	33 m.	2 K. Kundrotiene	19 m.
3 K. Petrauckas	—	3 S. Anusievyczius	38 m.
60 1 A. Vaicziulionis	..	4 A. Anusievycziene	30 m.
2 A. Vaicziulioniene	24 m.	5 O. Lieskievycziene	26 m.
3 M. Zoba	..	17 1 A. Spangielis	36 m.
4 A. Zobiene	..	2 M. Spangieliene	29 m.
5 J. Andriuszevycziute	..	3 A. Baltruszaitis	38 m.
70 1 M. Kastantinavyczia	30 m.	11 1 K. Bautrukonis	38 m.
2 P. Jupkinas	31 m.	2 P. Grajauckas	19 m.
72 1 V. Smalenskas	12 m.	3 J. K. Miknaitis	32 m.

4 A. Kundrotas	30 m.	4 R. Lišajus	..
5 A. Lietuvis	30 m.	5 S. Astrumskas	..
6 M. Skerstuoaitė	21 m.	6 1 J. Krikszeziunas	40 m.
7 B. Rakoszaite	17 m.	2 B. Baigis	32 m.
8 A. Burbaite	30 m.	3 P. Zdanievyczius	34 m.
9 E. Tukaite	40 m.	4 M. Rajauckiene	29 m.
10 V. Valaitis	39 m.	21 1 M. Zolieskiene	19 m.
11 M. Valaitiene	43 m.	2 J. Zoleskas	27 m.
12 J. Simanavyczius	18 m.	20 1 L. Vaicziuliene	..
13 K. Urba	44 m.	2 M. Nariaskas	..
14 M. Karalevycziute	23 m.	3 M. Nariaskiene	..
15 M. Rinkievycziute	24 m.	4 J. Gvarinikaitis	..
16 J. Danisievyczius	42 m.	5 B. Sievakovski	..
17 J. Griszkauskas	33 m.	6 P. Kaziliunas	..
34 1 M. Žiabriczia	21 m.	7 T. Kaziliuniene	..
58 1 B. A. Kvederys	27 m.	8 J. Vaicziulis	..
2 V. Kvederiene	22 m.	62 1 S. Griesztaraitis	..
24 1 J. Kasiulis	46 m.	2 J. Lazauckas	..
30 1 Kaz. Kaupitė II skyriaus	19 m.	3 A. Žemaitis	22 m.
2 J. Urbanavyczius	40 m.	29 1 A. Pagareckis	..
3 O. Urbanavycziene	35 m.	7 1 K. Miliuviene	23 m.
56 1 J. Rudis	25 m.	52 1 A. Gliuska	31 m.
2 J. Pauliukas	24 m.	2 J. Mernikas	38 m.
3 A. Rudis	27 m.	3 K. Rudaitis	42 m.
12 1 O. Danisievycziene	50 m.	4 A. Balsis	25 m.
51 1 A. Andriulionis	30 m.	5 A. Valinczius	25 m.
2 M. Kupeziuskas	..	10 1 V. Valincziute	20 m.
3 P. Chmieliauckas	..	2 K. Blazdzioniene	42 m.

Naujai prisiraszė pagarbės.

N. K.

73 1 K. Matulis

2 V. Menikis

3 P. Karalaitis

4 J. Szvaikauckis

5 K. Bitė

6 P. Lekis

7 F. Radzvila

8 J. Jonaitis

9 J. Juozaitis

10 M. Gudaitis

11 M. Gedraitis

12 J. Nevardauckis

13 J. Jonevyczia

14 J. Szliuzas

15 K. Balis

16 I. Gulbinas

17 J. Misevyczia

18 S. Szvekszdīs

19 J. Savickas

60 1 J. A. Lapinskas

70 1 M. Stripinis

2 P. Lauczka

3 M. Pranaitis

PERSIKELIA SANARIAI:

N. K.

isz 4 į 51 1 J. Montvila

58 į 40 1 A. Kamarauckas

19 į 38 1 K. Stepulionis

31 į 72 1 Kun. S. Pautienius

Isz suspenduotų užsimokėjo.

N. K.

14 1 J. Packievyczia

2 J. Dirmantaite

3 J. Packievycziene

4 J. Baranauckas

5 J. Baranauckiene

6 V. Novickas

7 O. Novickiene

8 Vencas

40 1 S. Raziulis

Susiv. Sekr. T. Krizanauckas.

A p g a r s i n i m u s !

Kurie turite atliekamus Tevynės sekanczius
1 2 3 ir 4 numerus 1898 metu:

Tai prsiuskite ant mus kaszto in Tevynės
redakcija. Mes atlyginsime uz tad kitokioms
knygoms, jei noresite.

Tėvynės redakcija lb. 1053 Plymouth, Pa.

V. D. Chmieliauckas

E. CENTRE STR.

SHENANDOAH, PA.

Užlaiko didelę **krantuve cigarų, vyno** ir visokių **likierių**,
o pardavinėja pigiaus nē kaip svetimtaucziai, kurie užlaiko
pulkus agentų nutukusių už lietuviszkus pinigųs.

Taigi vyrai susipraskime, ir duokime uždirbti saviszkiui.

Lyncz Bros. Jones Bros.

SOFT GERYMAI ir visokie
VYNAI ir **likieriai**, Amerikoje
ir užrubežėj daryti.

Reikale kreipkitės prie manęs.

N.149 E. Main str.
Plymouth, Pa.

BEKERIS ir "KENDŽIU"
pardavėjai dirbame teipgi

geriausią "AISKRIMA"

viską tai pristatome greitai ant
balių, veseilių ir piknikų
PLYMOUTH, PA.

Skaitlius sanariu.

Kuopos N		I-mo Skyriaus seni san.	II-ro Skyriaus san.	pagarbės san.
1	Edwardsville, Pa kuop	8		
2	Forest City, Pa kuopa	49	—	—
3	Wanamie ir G. Lyon, Pa.	42	1	—
4	Elizabeth, N. J. kuopa	31	—	—
5	Plymouth, V M Vol.	7	—	—
6	Plymouth, Pa kuop.	39		1
7	Pittston, Pa kuop.	46	7	—
8	Cleveland O. kuop.	62	—	—
10	Philadelphia, Pa kuop.	31	—	
11	Waterbury, Conn kuop.	68	—	1
12	Shamokin, Pa kp	20	4	—
13	Baltimore Md kp	31	—	—
14	Pittsburgh, Pa kp	35	1	—
15	Chicago, Ill kp	28	—	—
16	Hazleton, Pa kp	6	—	—
17	Wilkes-Barre, Pa kp	25	4	—
19	Northampton, Mass kp.	22	—	1
20	Union, City, Conn kp	65	1	—
21	Detroit, Mich kp	35	—	—
22	Bridgeton, N. J. kuop.	5	—	—
23	Amsterdam, N Y kp	8	—	—
28	Luzerne Borough, Pa kp	26	—	—
29	Richmond, Va kp	3	—	—
30	Scranton, Pa kp	27	2	—
31	Mahanoy City, Pa	35	—	—
32	Athol Mass, kp	34	—	—
33	Ansonia, Conn kp	11	—	—
34	S. Boston Mass Vitauto	17	—	4
35	Pittsburgh, Pa Vitauto	16	3	—
36	Cincinnati, Oh S. Kaz	7	—	2
37	S Brooklyn N Y kp	5	—	—
38	Brooklyn, E D N Y kp	32	—	—
39	McKees Rocks, Pa kuop.	39	—	—
40	Newark, N J kp.	18	—	—
41	Brighton, Mass S Juoz.	—	2	—
43	Philadelphia, S Juoz	68	—	1
45	Homestead Pa S Juoz	17	—	—
46	Pittsburgh Pa S Juoz	21	1	—
49	Gilbretwille, Mass.	5	—	—
50	Mahanoy Plane, Pa. kp.	15	—	—
51	Shenandoah Pa kp	34	2	
52	Minersville, Pa kp	30	—	3
53	Terville, Conn kp	3	—	—
56	Traverse City, Mich	19	—	—
57	Eroad Brook, Conn kp	3	—	2
58	Worcester, Mass kp	18	—	—
60	S Boston, Mass kp.	13	1	
61	Beavere Folls, Pa. kp	4		

Kuopos
N

		I-mo Skyriaus seni san.	II-ro Skyriaus san,	pagarbės san,
62	Pittston, Pa. Blaivystės	40	—	18
63	Cincinnati, Oh. kp.	9	—	—
64	Grand Rapids Mic	3	—	30
65	Seranton, Pa. Liet. Sunų	—	—	39
66	Plymouth, Pa. dr. Bl.	6		
67	Bridgeton, Conn. k.	5		
68	Millwilli, N. Y. k.	5		
69	Toluca, Ill. kuop.	5		
70	Brockton, Mass k.	5	4	
71	Warehous Pont Conn. k.	6		
72	Mahanoy City, dr. Sz. St. ir P.	42		
73	Westville, Ill. ss. Petr. ir Pov.	3		19

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue,

CHICAGO, ILL.

*Mano Dirbtuve tapo
Apdovanota*



DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszko's Paro-
dos už rupestingą, tei-
singą ir artistiską isz-
dirbimą.

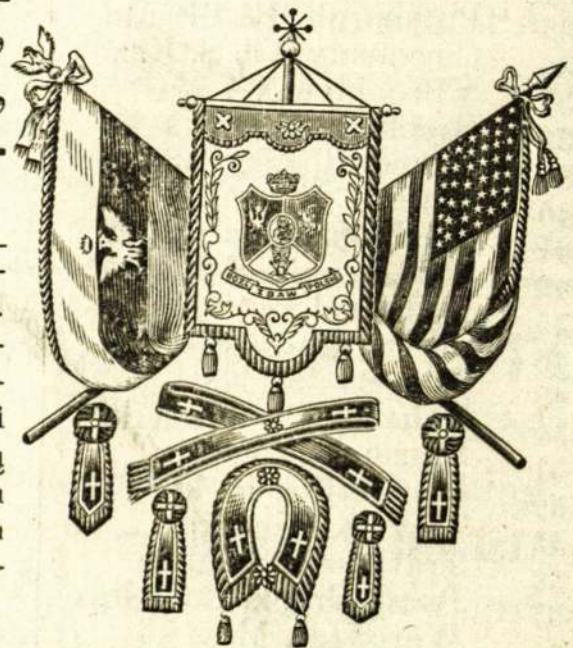


**KARUNŲ, SZARPŲ,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreiškiu guo-
dotiniems Kunigams ir guodotin.
Draugystėms, kad aš dirbu wi-
sus augszcziaus paminėtus daig-
tus Pigiausei, Teisingiausei
ir Geriausei, nes per 30 metų
užsiimdama iszdirbimais įgijau
geriausę praktiką ir dėl to galiu
viską padirbt pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.





„SUSIVIENIJIMO LIET. AMERIKOJ”

CIGARAI.

Broliai lietuviai, kurie rukote, nerukykite kitokių cigarų, kaip mus LIETUVISZKUS TAUTISZKUS, SPECIALISZKAI DEL BROLIU LIETUVIU PADARYTUS.

Vadinasi tie cigarai SUSIV. LIET. AMERIKOS CIGARAI, teip ir ant „baxo” parašyta. Cigarai tie pigūs, o labai geri. Galite juos gauti tik pas mane. Rasyskite ant šio adreso.

M. SACEVICZ. No 120 Hosmer str., Cleveland, Ohio 

LIETUVISZKAS

KESZ SZTORAS.

Valgomų ir kitokių gyvenimui reikalingų daiktų. Parduoju labai pigiai.

ant 419W. Main ulyczios,
Plymouth, Pa.

Vyrai ir moterėlės! katrie gyvenat aplinkinėj arba katrie esate czlon atvažiuog. Atsilankyskite, o užsėdysite savo grasyj.

Valdytojas sztoro J. ŽUKAUCKAS.

Pardavėjas, A. MASLAUCKAS

JURGIS REKUS ir KOMP:

užlaikom

GRABORYSTE.

Parsašdom „keridzius”, „bages” ant laidotuvių, veseilijų krikštynų. Atliekam viską kauptigiausiai.

JURGIS REKUS & Co.

88 S. MEAD, str.

WILKES-BARRE, PA.

Siakanczios knygės galima gauti S. L. A. Spaustuvėj

Budas senovės lietuvių ir žemaičių.....	50c.
Istorija Europos.....	15
Kražių skerdynė.....	5
Padėjimas lietuvių tautos rusų viesspatystėj	35
(Ta pati kniga maskoliszkoj kalboj....)	\$1,00
Kristijono Donelaiczio rasztai (eilės).....	40
Medega mūsų tautiszkaiz vaistiniškystai...	40
Medega Sim. Daukanto bijografijai.....	80
Pajauta, (pasaka isz Lietuvos istorijos)..	60
Naktys (eilės) E. Youngo, vertė L. Ivins.	15
Pavasario balsui, (eiles Mairionio).....	15
Kanklės, (eilės ir dainos).....	15
Jonas isz Kempės ir Szilka, (eilės).....	15
Gipsinis Jotis ir Per kytrumą, (pasakos)..	15
Zentas del parodos (komedija), vertė Sel.	15
Nesiprieszink, (komedija).....	10
„Tėvynė“ 1896 metų, visi numerai.....	50
„Tėvynė“ 1897 metų, visi numerai.....	1,00
Kun. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai..	25
Istorija szventa seno ir naujo įstatymo.....	50

Norėdami gauti sziais knygas kreipkites į rėdystę „Tėvynės“ ant adriso:
Tėvynė, Bx. 1053, Plymouth, Pa.

Ukininkas!

Mėnesinis lietuviszkas laikrasztis, paszvēstas reikalams Lietuvos ukininkų. Kasztuoja 4 markes. Amerikoj 1 dolerį.

Varpas!

Yra tai moksliszkas ir literatiszkas laikrasztis, iszeinaš Prusu Lietuvoj, sykį į du mėnesiu. Kasztuoja 4 mark. Amerikoj 1 dolerį

Norėdami gauti tuodu laikraszeius raszykit ant adreso:

S. LAPINAS
TILSIT, OST PR.
GERMANY.

Tevynes Sargas

Mėnesinis laikrasztis paskirtas dvasiszkam ir medegiszkam Lietuvių tautos užlaikymui per jos apszvietimą, iszeina Tilžėje. Amerikoje kasztuoja **1 dol.** su prisiuntimu. Raszykit pas:

HERRN SAUNUS,
TILSIT, Wasser str.
OST PREUSSEN.

K. Radzeviczius.

Puikiausia visam Shenandoah'rij
RESTAURACIJA.

Tris syk ant dienos **KARSZTI UŽKANDZIAI**, o teip visada szalti dykai. Geriausi ir pigiausi **PIETUS**, viskas szviežia: **CIGARAI** pirmos klesos. Priegtam kožnas lietuvis ras **SZIRDINGA RODA** kiekvienam reikale. O ir **PINIGUS MAINO** ir siunczia į **LIETUVA** ir į kitas dalis svieto.

121 E. Centre str,

SHENANDOAH, PA.

Vienatinė Lietuviszka Aptieka!

'TRAJANKA!

Lewis'o Lietuviszka Trajanka Privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj darbininko stuboj. Mus **Trajanka** yra svarbi naminė liekarsta, kurią Lietuviai jau per ilgus metus yra vortoje ir daugumas žino jos vertę. Mus **Trajanka** susideda isz czystų žolių ir sėklų, o prieg tam dailiuos blekiniuos baksukuos sudeta. **50c.** baksukas arba per pacztą **60c.**

Mes prilaikom visokių naminių ir patentav liekarstų bei visokių žolių ir szaknų galima pas mus gaut. Liekarstas siuncziam in visur. Jeigu reikalauji ko nors, raszyk pas mus, mes suteiksim jum broliszką rodą ir apturėsi greitą atsakymą. Mano adresas

P. W. BIERSTEIN AND CO.
SHENANDOAH, PA.

ANTANAS A. JOCIS.

Office 726 S. 2nd. str.,

Užsiima visokiomis civilnomis ir kriminaliszkomis provomis, visuose suduose. Provas už sužeidima priesz kompanijas paima varyti už dyka ir visuose miestuose. Parupina ukėsiszkas (citizenship) popieras ir „Charters“ del draugysczyų ir kliubų. Iszdaro visokius dokumentus, paraszo aplikacijas arba praszymus ir gromatas. Dalias, skolas atjieszko, parduoda ir parandavoja namus ir iszrenka randas. Intraukia į apsaugojimo kompanijas nuo ugnies ir gyvasties fire and life insurance.

Taipu iszsiunczia pinigų į visas svieto dalis greitai ir pigiai.

Privatiszkas gyvenimas --- **240 South Broad str., Philadelphia, Pa.**